

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Stranické systémy na komunální úrovni
– případ dvoustupňové samosprávy města Plzně**

Iveta Zajíčková

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Politologie

Bakalářská práce

**Stranické systémy na komunální úrovni
– případ dvoustupňové samosprávy města Plzně**

Iveta Zajíčková

Vedoucí práce:

PhDr. Mgr. Petr Jurek, Ph.D

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....

Iveta Zajíčková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce PhDr. Mgr. Petru Jurkovi, Ph.D. za odbornou pomoc a cenné rady při vedení bakalářské práce. Poděkování za velkou podporu a trpělivost patří členům mé rodiny.

Obsah

1 Úvod.....	6
2 Samospráva, decentralizace moci	9
3 Stranické systémy a samospráva.....	10
4 Základní principy zákona o volbách do zastupitelstev obcí.....	12
5 Dvoustupňová samospráva města Plzně, orgány města a orgány městských obvodů	15
5.1 Zastupitelstvo	16
5.2 Rada	17
5.3 Primátor.....	18
5.4 Starosta.....	19
6 Parlamentní strany jako součást stranického systému v Plzni	19
7 Lokální politické strany a hnutí města Plzně	23
8 Složení zastupitelstev ve volebním období 2002 – 2006	25
8.1 Uzavřené koalice 2002.....	27
9 Složení zastupitelstev ve volebním období 2006 – 2010	30
9.1 Uzavřené koalice 2006.....	32
10 Složení zastupitelstev ve volebním období 2010 - 2014.....	35
10.1 Uzavřené koalice 2010.....	38
11 Volební období 2014 - 2018	40
11.1 Uzavřené koalice 2014.....	44
13 Závěr	47
14 Seznam použité literatury a pramenů.....	51
15 Resumé.....	58

1 Úvod

Komunální demokracie se vyznačuje úzkým vztahem mezi místní vládou neboli samosprávou a občanskou společností. Aktivní obyvatelé měst a obcí se sdružují v politických stranách a hnutích, kde prezentují své názory a potřeby a snaží se o dosažení svých cílů. Politické strany tak umožňují občanům participovat na demokratickém procesu, zprostředkovávají jejich spojení s politickou mocí (Čmejrek 2008: 57). Rozložení politických sil v obci či městě je tedy přímým odrazem postojů a preferencí občanů. Díky pravidelně se opakujícím volbám do zastupitelstev mají občané možnost své zastupitele a zastupitelské orgány kontrolovat. Pokud jsou voliči nespokojeni, například nejsou plněny předvolební sliby, své zastupitele v dalších volbách vymění (Čmejrek – Bubeníček – Čopík 2010: 51).

Komunální politika je poměrně složitou oblastí ke zkoumání. Politologové se musí vyrovnat s mnoha teoretickými i metodologickými problémy, které přináší např. stranický systém, otázka soudržnosti politických subjektů nebo obtížnost aplikace teorie koalic na komunální úroveň. Jedním z rysů komunální politiky je i její proměnlivost, spočívající v tzv. volatilitě, přelétavosti voličské podpory mezi jednotlivými stranami (Balík 2005: 163-173).

Stranický systém obcí a měst tedy také není jednoduchý. Jeho statické prvky tvoří politické strany. Volební zákon však umožňuje i kandidaturu nezávislým kandidátům či sdružením nezávislých kandidátů, která reprezentují momentální lokální zájmy a vznikají často jen pro jedny určité volby. Tyto lokální systémy pak v rámci komunálního stranického systému tvoří nestabilní prvky, protože často nemají volební program a dochází mezi nimi k přesouvání kandidátů, a to i uprostřed volebního období (Čmejrek – Bubeníček – Čopík 2010: 113).

Komparace volebních výsledků do zastupitelstev obcí vedou k názoru, že role politických stran v komunální politice závisí na velikosti obce. Výsledky ukazují, že ve velkých městech je tato role většinou stejná jako na národní úrovni a získané mandáty v zastupitelstvech jsou obdobou zastoupení stran v parlamentu.

Avšak jak již bylo zmíněno, v boji o voliče se v komunálních volbách utkávají nejen strany parlamentní, ale také lokální strany a hnutí, které působí pouze na úrovni dané obce či města (Čmejrek 2008: 59-60). Město Plzeň patří, jak je obecně známo, mezi největší města naší republiky. V rámci svého tématu bych se mimo jiné ráda zaměřila na potvrzení výše uvedeného, tj. zda v Plzni jsou vedoucí silou stranického systému strany s celonárodní působností a postavení lokálních stran je v rámci systému marginální.

Město Plzeň patří v rámci obecního zřízení do specifické kategorie, kterou tvoří statutární města. Jak stanoví zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), statutární města se mohou dále členit na městské obvody nebo městské části s vlastní samosprávou. Statutární město Plzeň je členěno na obvody, kterých je v současné době celkem deset. Samospráva města je tudíž tvořena dvěma stupni, a to celoměstskými orgány a orgány městských obvodů. Z hlediska velikosti a významnosti si nejsou v rámci „velké“ Plzně všechny městské obvody rovny, proto se ve své práci chci soustředit na čtyři rozlohou a počtem obyvatel největší, tj. na Městský obvod Plzeň 1 až Plzeň 4.

Zastupitele celoměstských i obvodních orgánů si občané volí každé čtyři roky. Ačkoli obec tvoří jeden volební obvod, ve statutárních městech existuje jeden obvod celoměstský a dále tolik volebních obvodů, kolik je městských částí či městských obvodů. Nejinak je tomu i v Plzni, voliči v komunálních volbách volí kandidáty do Zastupitelstva města Plzně a do zastupitelstva městského obvodu, ve kterém jsou hlášeni k trvalému pobytu. Volby do zastupitelstev obcí jsou v současné době upraveny zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Účinnost tohoto zákona jsem zvolila jako počátek období, kterým se chci v rámci práce zabývat. První komunální volby dle tohoto zákona se konaly v roce 2002, tudíž se při zkoumání zaměřím na období od roku 2002 až do roku 2014, kdy se uskutečnily poslední volby do zastupitelstev obcí.

Cílem mé práce je v rámci stranického systému Plzně a jejích čtyř největších obvodů posoudit, nakolik se shoduje rozložení politických sil v obou stupních samosprávy. Předmětem práce bude i zjištění, zda výsledky voleb v Plzni odpovídají

zmíněným výsledkům komparací, tj. zda rozložení politických sil na úrovni města i obvodů odpovídá v příslušných volebních obdobích rozložení politických sil na národní úrovni.

Na základě předložených kandidátních listin a dosažených volebních výsledků politických stran a nezávislých na obou úrovních samosprávy chci zjistit úspěšnost kandidujících. Budu porovnávat, jak si stojí v počtu získaných mandátů a následně v obsazování důležitých postů, jako je funkce primátora, starostů atd. To je úzce spjato s utvářením koalic. Zajímá mne odpověď na otázku, zda vládnoucí koalice na radnicích městských obvodů vždy kopírovaly složení koalic města Plzně.

V první části práce nejprve představím základní principy samosprávy, která vychází z procesu decentralizace moci ve státě, a poté se budu věnovat obecnému pojetí stranického systému. Nemohu pominout základní principy zákona o volbách do zastupitelstev obcí, díky kterým volební strany získávají mandáty. Druhá část je již věnována městu Plzni. Popíši podstatu její dvoustupňové samosprávy, kterou definuje především zákon o obcích č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), a obecně závazná vyhláška č. 8/2001, Statut města. Představím orgány samosprávy města a jednotlivých obvodů, včetně počtu volených zastupitelů.

Třetí část práce bude věnována politickým stranám a hnutím, které v uvedeném období předložily kandidátní listiny pro volby do obou úrovní zastupitelstev. Z celostátních stran se soustředím na ODS, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09, KSČM a ANO 2011, neboť podle výsledků parlamentních a komunálních voleb ve zvoleném období jsou to strany, které v Plzni získaly mandáty. Své místo v Plzni mají také zástupci lokálních stran.

Podkladem pro mou práci byla literatura věnující se problematice samosprávy měst a obcí, zákonné předpisy a obecně závazná vyhlášky města Plzně. Informace jsem čerpala také z webových stránek politických stran a hnutí, které na území statutárního města kandidovaly. Nejstěžejnější data mi poskytly stránky Českého statistického úřadu, kde jsem zjišťovala nejen výsledky voleb jednotlivých volebních období, ale také

kandidující volební strany. O výsledcích koaličních jednání nejlépe vypovídají usnesení ustavujících zasedání zastupitelstev, dostupná na stránkách města Plzně.

2 Samospráva, decentralizace moci

Komunální politika je úzce spjata se samosprávou obce, kterou bychom mohli ve stručnosti definovat jako oprávnění obce, města nebo např. kraje vykonávat určité, zákonem vymezené pravomoci samostatně a nezávisle na státu (Balík 2009: 12-39). Jak k tomuto přesunu moci ze státu na nižší úrovně došlo?

Moderní národní státy coby politické jednotky s vyhraněnou kolektivní identitou a suverenitou vznikaly centralizací spočívající nejen v soustředování území do jednoho celku, ale také ve vytváření centralizovaných správních institucí. Avšak ve dvacátém století se stále více projevovала neudržitelnost těchto národních států i jejich administrativního uspořádání. Nastupující rozvoj globalizace, rostoucí nová ekonomika a především nároky společnosti na služby veřejné správy způsobily, že se centralizované správní systémy s ohromným byrokratickým aparátem a stále dražšími veřejnými službami ukázaly být neudržitelnými. Proto se začala od státu oddělovat veřejná správa a byl zahájen proces decentralizace, tj. přesun moci na samosprávné orgány (Čmejrek 2008: 23-24).

Decentralizaci tedy můžeme definovat jako proces adaptace národního státu na podmínky současného světa. Neznamená však, že dochází k rozpadu státu. Významným přínosem decentralizace je umožnění reprezentace zájmů občanů a jejich politickou participací na všech stupních samosprávy, to znamená i na komunální úrovni (Čmejrek 2008: 23-24). Moderní státy byly v podstatě se svými stále složitějšími institucemi před počátkem decentralizace odtrženy od reality. Postrádaly otevřenost vůči svým občanům a citlivost k jejich potřebám. Politické instituce byly tuhé, neschopné se přizpůsobit měnícímu se prostředí. Problémem bylo i to, že byly příliš silné a začaly sloužit spíše organizovaným zájmovým skupinám nežli státu. Reforma tedy byla nutná. Decentralizace je považována za jeden ze znaků demokratizace

politických systémů, a proto se i státy střední a východní Evropy po pádu komunismu otázkou vytvoření systému samosprávy zabývaly s cílem zajistit participaci svých občanů na politickém a veřejném životě (Kubát 2011: 57-58).

Samospráva vede k pluralitě moci a princip subsidiarity by měl zajistit, aby byla nutná opatření přijímána co nejbližší občanům. Obec, město či kraj v podstatě prostřednictvím svých samosprávných orgánů spravují sami sebe (Balík 2009: 12). Aby tak mohly činit, jsou obec a její samospráva nezbytně spjaty s politickými aktéry, mezi kterými existují a vyvíjejí se vzájemné vztahy a panuje boj o moc. Na základě těchto interakcí se v obci rozvíjí stranický systém. Pojem stranické systémy se v krátkosti pokusím představit v následující kapitole.

3 Stranické systémy a samospráva

Ve stručně obecném pojetí můžeme systém politických stran definovat jako souhrn stran v jejich interakci v dané politické obci, kdy interakce stran jsou výsledkem mezistranické volební soutěže (Strmiska 2005: 234-235).

Analýzy stranických systémů vycházeli nejprve z kontextu národního státu. Na stát je nahlíženo jako na primární instituci podílející se na tvarování politických stran, neboť existuje přímá historická souvislost mezi rozvojem státu a rozvojem masové politiky. Strany vznikaly jako důsledek formování veřejného mínění a na základě štěpných linií, vytvářejících se například z postupně rostoucího napětí mezi státem a církví nebo mezi centrem a periferií (Deschouwer 2006: 291).

Při dalším zkoumání stranických systémů vědci obrátili svou pozornost také na vzájemné působení politických stran uvnitř jednoho politického systému, tj. uvnitř státu. Hledali odpovědi na otázku, nakolik jsou odlišné interakce stran ve státu unitárním od interakcí stran ve státu federálním. A právě tyto rozdíly byly předmětem dalších analýz, které byly zaměřeny již ne na mezinárodní či národní strany, ale strany regionální. Příčinami zvýšené pozornosti věnované procesům fungování politických

stran byly rychlé a často široké procesy decentralizace mnohých států a v neposlední řadě také postupná integrace Evropské unie. Přímé volby do Evropského parlamentu prohloubily zájem odborníků o zkoumání dynamiky stranické soutěže v komplexních a víceúrovňových systémech (Deschouwer 2006: 291-292).

Kris Deschouwer se ve svém pojednání o politických stranách jako víceúrovňových organizacích zabývá typologií stran. Uvádí, že dělícím kritériem je možnost strany vybrat si, kterých voleb se v rámci víceúrovňového systému účastní. Tato možnost výběru vede ke vzniku tří typů stran. Prvním typem je strana, která participuje jen na federální úrovni. Příklady můžeme nalézt v rámci Evropské unie, neboť existují v některých jejích zemích strany, které se neúčastní volebního boje v rámci svého národního státu, ale pouze voleb do Evropského parlamentu. Druhým typem je strana, která se voleb a politického života účastní naopak pouze na regionální úrovni. Jde tedy o specifickou stranu jednoho daného regionu. Posledním typem v rámci Deschouwerova dělení jsou ty strany, které se účastní voleb jak na regionální úrovni, tak na úrovni národní (Deschouwer 2006: 292-293).

Regionální či lokální strany reprezentují skupiny, které nejsou v dané úrovni dostatečně zastoupeny. Vznikají v podstatě na základě sociálního štěpení, když stávající politické strany nejsou schopny či ochotny zabývat se problémy daného regionu či oblasti (Brancanti 2007: 135-136).

Maxmilián Strmiska v rámci svého zkoumání víceúrovňových stranických systémů nabízí pro pojmenování těchto systémů spíše neutrální výraz, a to teritoriálně-politický pluralismus. Zahrnuje do něho jak víceúrovňové teritoriálně-politické uspořádání, tak i všechny stranické soustavy příslušné politické obce. Svou pozornost v rámci celé široké problematiky Strmiska zaměřil na odlišnosti celostátních a regionálních forem jednotlivých stranických soustav ve vnitrostátním kontextu a na vytvoření jednoduché definice pojmu jednoúrovňová a víceúrovňová strana. V rámci této definice je víceúrovňovou ta strana, která se účastní volební a politické soutěže na celostátní i na regionální úrovni. Jednoúrovňová strana pak působí pouze na jedné z úrovní (Strmiska 2005: 236-238).

Jak ukáží v další části mé práce, v rámci stranického systému města Plzně se vyskytují strany, které odpovídají typologii obou zmíněných odborníků. Do boje o voliče se v rámci komunální politiky města Plzně zapojují strany, které se účastní voleb jak na národní, tak místní úrovni, ať už je označujeme pojmem národní, parlamentní, víceúrovňové, jednoúrovňové nebo lokální. Rozdíly nalezneme nejen mezi oběma typy stran, tj. víceúrovňovými a jednoúrovňovými, ale i mezi stranami v rámci jednoho typu. Příkladem může být lokální strana kandidující výhradně v daném zastupitelstvu¹ a lokální strana kandidující do všech zastupitelstev samosprávy Plzně².

V rámci hodnocení stranického systému, především jeho stability, se setkáváme také s problematikou přesunu voličské podpory, tzv. volatilitou. Tato přelétavost voličské podpory je jedním z rysů právě komunální politiky a jednou z hlavních příčin její proměnlivosti (Balík 2005: 173). Ani tento jev není komunální politice města Plzně cizí, jak se přesvědčíme při porovnávání volebních výsledků politických stran, které v městě působí.

Jaká jsou základní pravidla komunálních voleb, v nichž politické strany v městě Plzni soutěží o přízeň voličů, popíši krátce v následující kapitole.

4 Základní principy zákona o volbách do zastupitelstev obcí

Volby jsou hlavním znakem demokracie, odrážejí priority společnosti, postoje a preference občanů. Účast ve volbách je jednou z nejdůležitějších podob jejich politické participace (Čmejrek 2008: 48).

Volby do zastupitelstev obcí upravuje zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění. Volby se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté.

---

¹ Např. hnutí Občané pro Lochotín, hnutí JIŘÍ STROBACH – náš starosta

² Pravá volba pro Plzeň, Občané patrioti

Právo volit má státní občan ČR, který dosáhl v den voleb věku nejméně 18 let a je v dané obci hlášen k trvalému pobytu. Mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, dává možnost volit do zastupitelstva obcí také státnímu občanovi jiného státu, který má na území obce trvalý pobyt a rovněž dosáhl věku nejméně 18 let. V případě statutárních měst má právo volit do zastupitelstva městského obvodu volič, který má trvalý pobyt v tomto městském obvodu (Zákon č. 491/2001 Sb.: §4).

Zvolen do zastupitelstva města Plzně a zastupitelstva městského obvodu může být každý volič, u kterého není překážka volebního práva. Touto překážkou je omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody či omezení způsobilosti k právním úkonům. Kandidát musí být v den voleb přihlášen k trvalému pobytu na území příslušného volebního obvodu (Zákon č. 491/2001 Sb.: §5).

Volební stranou pro volby do zastupitelstev obcí mohou být registrované politické strany, politická hnutí a jejich koalice. Strany a hnutí nesmějí mít pozastavenou činnost. Dále mohou volební stranu tvořit nezávislí kandidáti a jejich sdružení, možné je rovněž sdružení politických stran či hnutí s nezávislými kandidáty. Do téhož zastupitelstva může politická strana či hnutí kandidovat pouze za jednu volební stranu. Kandidát pak může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany a v případě více volebních obvodů pouze v jednom obvodu (Zákon č. 491/2001 Sb.: §20).

Na kandidátní listinu může volební strana uvést maximálně tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má být voleno. Pokud volební stranu tvoří nezávislí kandidáti nebo sdružení nezávislých kandidátů, musí ke kandidátní listině doložit petici, podepsanou voliči, kteří její kandidaturu podporují. Potřebný počet podpisů je stanoven přílohou zákona o volbách a závisí na počtu obyvatel dané obce, v případě Plzně celého města nebo příslušného obvodu (Zákon č. 491/2001 Sb.: §21, 22). Ve velkém městě není jednoduché potřebný počet podpisů zajistit, proto bývá pro nezávislé jednodušší založit vlastní politické hnutí či stranu nebo kandidovat za stranu již zaregistrovanou.

Podle Tomáše Lebedy je volební systém komunálních voleb jedním z nejkomplicovanějších a pro voliče je málo srozumitelný. Poskytuje však největší možnost výběru. Voliči mají tolik hlasů, kolik se volí zastupitelů, a své kandidáty mohou zaškrtnout napříč kandidátními listinami, bez ohledu na stranickou příslušnost. Nejsou tedy jako v jiných volbách nuceni volit pouze jedinou politickou stranu. Ve velkých městech je častým jevem, že hlasovací lístky mají skutečně velký formát, neboť počet zaregistrovaných kandidátek všech volebních stran je značný (Lebeda, 2009: 334-335). Plzeň takovým městem je.

Volič ve statutárním městě obdrží hlasovací lístky dva. Jeden pro volbu členů Zastupitelstva města Plzně, druhý pro volbu členů zastupitelstva městského obvodu, ve kterém má trvalý pobyt. Jak již bylo zmíněno, na každém hlasovacím lístku může volič křížkem označit pouze takový počet kandidátů, kolik se volí členů příslušného zastupitelstva, a to v kterémkoli sloupci jednotlivých volebních stran. Další možností je označit nejvýše jednu volební stranu v záhlaví jejího sloupce a dále další kandidáty v libovolných sloupcích ostatních volebních stran, pro které se volič rozhodl. Ve výsledku to pak znamená, že hlasy přednostně získávají jednotlivě označení kandidáti a potom tolik kandidátů zaškrtnuté volební strany, kolik zbývá do celkového počtu členů voleného zastupitelstva. Pořadí kandidátů z označené volební strany zůstává zachováno (Zákon č. 491/2001 Sb.: §34 odst. 2, 3, 4).

Pro voliče však po vyhlášení výsledků voleb zůstává často nepochopitelné, jak je možné, že kandidáti s největším počtem získaných hlasů nezískají mandát. Složitost volebního systému spočívá totiž v tom, že volič svým hlasem pro kandidáta zároveň odevzdává hlas pro svou volební stranu. Na prvním místě tak odevzdané hlasy určují výsledek celé příslušné volební strany, tedy počet mandátů, které strana získává (Balík, 2008: 34). Co je možno označit jako výhodu volné kombinace hlasování voličů v komunálních volbách? To, že tzv. otevřené kandidátní listiny vlastně podporují konkurenci mezi stranami a omezují vliv lídrů na konečný výběr kandidátů (Čmejrek – Bubeníček – Čopík 2010: 60).

Zastupitelstvo je však pouze jedním z orgánů samosprávy Statutárního města Plzně. Nyní představím celé její složení.

5 Dvoustupňová samospráva města Plzně, orgány města a orgány městských obvodů

Krátkým pohledem do historie zjistíme, že tzv. Velká Plzeň vznikla v roce 1924, kdy byly k městu připojeny obce Doubravka, Doudlevice, Lobzy a Skvrňany. K dalšímu rozšíření došlo v roce 1942 připojením Bolevce, Božkova, Bukovce, Černic, Hradiště, Koterova, Újezda a Radobyčic. V průběhu let se po různých připojeních a odloučeních obcí staly součástí statutárního města také Křimice, Litice a Radčice³.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v § 4 definuje, že město Plzeň je městem statutárním. Území statutárních měst se může členit na městské části nebo městské obvody. Statutární město Plzeň má městské obvody, kterých je celkem 10, a to Plzeň 1, Plzeň 2-Slovaný, Plzeň 3, Plzeň 4, Plzeň 5-Křimice, Plzeň 6-Litice, Plzeň 7-Radčice, Plzeň 8-Černice, Plzeň 9-Malesice a Plzeň 10-Lhota (Statut města, čl. 3). Poslední dva zmiňované obvody jsou součástí statutárního města od roku 2003 (Usnesení ZMP č. 561/2002). Samostatně je Plzeň v souladu se zákonem o obcích spravována zastupitelstvem města. Dalšími orgány je rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městské obvody jsou spravovány zastupitelstvem městského obvodu, dalšími orgány jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu (Zákon č. 128/2000 Sb.: §5 odst. 2). Působnost nejdůležitějších orgánů podrobněji představím dále.

Vnitřní poměry statutárních měst upravuje v souladu se zákonem o obcích tzv. statut, obecně závazná vyhláška. Ve statutu je stanoven výčet jednotlivých městských obvodů či městských částí a vymezení jejich území, jsou zde rozděleny pravomoci orgánů na úseku samostatné a přenesené působnosti, dále popsána vzájemná součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů či městských částí. Statut také upravuje zdroje peněžních příjmů, majetek města, rozsah oprávnění s jeho nakládáním atd. (Zákon č. 128/2000 Sb.: §130).

---

³ Plzen.eu. *Po stopách historie města* (<https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/historie-mesta/po-stopach-historie-mesta/>, 8. 2. 2015)

Statut města Plzně⁴ definuje město jako společenství občanů a územní celek, který je členěný na městské obvody, má zřízené své orgány a vlastní majetek. V rámci samostatné působnosti spravuje Plzeň své záležitosti sama. Prostřednictvím svých orgánů vykonává podle zvláštních zákonů také veřejnou správu, kterou stát přenáší na obce, obce s pověřeným obecním úřadem, obce s rozšířenou působností a v některých zvláštních případech i na krajské úřady. Řídí se při tom zákony a právními předpisy ústředních orgánů státní správy (Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001: čl. 1 a čl. 17).

5.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo města Plzně je nejvyšším orgánem města. Pokud neurčí zákon jinak, svá rozhodnutí přijímá zastupitelstvo usnesením. Postup při jednání a přijímání usnesení jsou v souladu se zákony a Statutem přesně definovány v jednacím řádu zastupitelstva.

Zastupitelstvo města volí ze svých řad primátora, náměstkyni primátora a určuje jejich působnost. Dále zastupitelstvo volí další členy rady a stanovuje dlouhodobě uvolněné členy zastupitelstva. Jako své kontrolní a iniciativní orgány zřizuje zastupitelstvo výbory, zřizuje městskou policii a příspěvkové organizace. Mezi další pravomoci zastupitelstva patří schvalování rozpočtu města a kontrola hospodaření ostatních městských orgánů. Rozhoduje například o majetkových záležitostech, vydává územní a regulační plán, schvaluje dohody o změně hranic Plzně, vydává obecně závazné vyhlášky nebo rozhoduje o vyhlášení místního referenda (Zákon č. 128/2000 Sb: § 84).

Městské obvody jsou samostatně řízeny zastupitelstvy městských obvodů. Zastupitelstva obvodů mimo jiné volí starostu a místostarosty, určují dělbu jejich působnosti. Dále volí další členy rady obvodu a stanovují dlouhodobě uvolněné členy zastupitelstva, zřizují organizační složky, které plní úkoly v rámci samostatné

---

⁴ Dále jen Statut

působnosti. Zastupitelstva schvalují rozpočty obvodů, rozpočtové změny, rozhodují o svěřeném majetku města v souladu se Statutem (Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001: čl. 4).

Počet členů příslušného zastupitelstva se stanovuje v souladu se zákonem o obcích podle počtu obyvatel a podle velikosti územního obvodu. Rozmezí počtu obyvatel obce, města či městského obvodu se pohybuje od 500, kdy zastupitelstvo může tvořit pět až patnáct členů, až nad 150 000 obyvatel, kdy zastupitelstvo může mít třicet pět až padesát pět členů (Zákon č. 128/2000 Sb.: §68). Jak ukazuje tabulka č. 1, ve sledovaném období od roku 2002 do roku 2014 byl stanovený počet členů většiny zastupitelstev neměnný. Výjimku tvoří pouze Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3, kde došlo ke změně v počtu zastupitelů v roce 2010.

Tabulka č. 1: Počty členů zastupitelstev ve sledovaných volebních obdobích

Zastupitelstvo	2002	2006	2010	2014
Plzeň město	47	47	47	47
Plzeň 1	27	27	27	27
Plzeň 2-Slovany	27	27	27	27
Plzeň 3	31	31	33	33
Plzeň 4	25	25	25	25

Zdroj: vlastní zpracování dle Zastupitelstva obcí (www.volby.cz)

. Můžeme říci, že významnost zastupitelstva je určena už tím, že jej přímo zmiňuje Ústava České republiky. Hlava sedm říká, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem, to rozhoduje ve věcech samosprávy a stát může zasahovat do činnosti obce pouze, pokud to vyžaduje ochrana zákona (Ústavní zákon č.1/1993: čl. 101, 104). Proto každá politická strana, která se chce podílet na správě obce, usiluje o získání co největšího počtu křesel v zastupitelstvu.

5.2 Rada

V každém městě či obci s počtem patnácti zastupitelů a více ukládá zákon zvolit radu. Rada města je výkonným orgánem v rámci samostatné působnosti. Ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu. V Plzni je rada města tvořena primátorem,

náměstky primátora a dalšími členy rady, zvolenými z řad zastupitelstva. Radu městského obvodu tvoří starosta, místostarostové a další členové. Počet členů rady je vždy lichý, nejméně je členů pět a nejvíce jedenáct. Zákon stanovuje, že počet radních nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva (Zákon č. 128/2000 Sb.: §99).

Radě přísluší rozhodovat ve všech záležitostech samostatné působnosti, pokud si rozhodovat o nich nevyhradilo zastupitelstvo nebo pokud jsou záležitosti vyhrazeny zákonem či právním předpisem města jinému městskému orgánu. Svá rozhodnutí přijímá rada rovněž usnesením a postup jednání a přijímání usnesení stanovuje její jednací řád. Odborné otázky pomáhají radě řešit její poradní a iniciativní orgány, kterými jsou komise (Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001: čl. 5).

Složení rady nám v podstatě vypovídá o uzavření koalic. Zřídka získá některá volební strana při volbách nadpoloviční většinu všech křesel zastupitelstva, a tak přichází na řadu koaliční jednání vítěze s potencionálním partnery a rozhoduje se o možném obsazení lukrativních postů. Tím nejvyšším v Plzni je křeslo primátora a v obvodech křeslo starosty. Obsazení rady a zmíněných funkcí je pro politické strany důležité. Jak je vidět z jejich pravomocí, které definuje zákon o obcích, je postavení tohoto exekutivního orgánu významné (Balík 2009: 187-204).

5.3 Primátor

Primátor zastupuje město Plzeň navenek. Řídí zasedání zastupitelstva a rady, svolává jejich jednání a podepisuje usnesení. Rovněž podepisuje právní předpisy města. Zejména potom jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka magistrátu. Primátor dále může pozastavit výkon usnesení rady města, má-li je za nesprávné, a předložit jej k rozhodnutí zastupitelstvu. Organizuje porady se starosty městských obvodů, sladuje činnost svých náměstků a tajemníka magistrátu. Pouze primátor má právo užívat primátorské insignie, neboli primátorský řetěz

a historickou pečeť města (Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001: čl. 6).

5.4 Starosta

Starosta městského obvodu zastupuje město ve věcech, které jsou obvodu svěřeny Statutem, jiným právním předpisem nebo zákonem. Starosta svolává a řídí jednání zastupitelstva a rady obvodu, stojí v čele úřadu městského obvodu. Mezi jeho další pravomoci patří například jmenování a odvolání tajemníka úřadu městského obvodu s předchozím souhlasem tajemníka magistrátu. Starosta je odpovědný za informování veřejnosti o činnosti orgánů městského obvodu (Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001: čl. 8).

Obsazení funkce primátora či starosty je pro politické strany prestižní záležitostí. Lídr kandidátní listiny bývá většinou voličům představován jako kandidát na post primátora či starosty a předpokládá se, že vítěz voleb tyto pozice obsadí. Že to tak nemusí být vždy, si ukážeme dále.

Nyní představím hlavní aktéry stranického systému Plzně.

6 Parlamentní strany jako součást stranického systému v Plzni

Pohledem na předkládané kandidátní listiny ve sledovaných volebních obdobích zjistíme, že stabilní místo ve stranickém systému města Plzně zaujímají strany víceúrovňové, tj. strany s celostátní působností, které se ucházejí o křesla v parlamentu. Ovšem dlouhodobě působí v Plzni také strany lokální neboli jednoúrovňové.

Nejprve v krátkosti představím strany s celostátní působností. Jak jsem zmínila v úvodu, zaměřím se na ty, které byly úspěšné v získávání mandátů ve volbách

do zastupitelstev města Plzně a městských obvodů. Řadím je podle úspěšnosti, nikoli podle jejich pozice na ose pravicové, levicové strany. Jedná se o Občanskou demokratickou stranu, Československou sociální demokracii, Komunistickou stranu Čech a Moravy, Křesťanskou a demokratickou stranu – Československou stranu lidovou, TOP 09 a hnutí ANO 2011.

Občanská demokratická strana zaujímá ve stranickém systému Plzně významné místo. Vznik strany je spjat se změnami uvnitř všelidového Občanského fóra a přijetím Výchozího politického programu OF v lednu roku 1991, který byl prvním krokem ke vzniku nové politické strany pravicového zaměření⁵. Ze stránek ČSÚ se dozvídáme, že Oblastní sdružení ODS Plzeň-město se zapojilo do komunálních voleb již v roce 1994. Postavilo kandidátky jak do Zastupitelstva města Plzně a čtyř největších obvodů, tak rovněž i v Plzni 6 Liticích a v Plzni 8 Radčicích. Strana zaznamenala velký úspěch, neboť ve všech zastupitelstvech dosáhla největšího počtu mandátů⁶. Prvním primátorem za ODS byl zvolen Zdeněk Prosek, spoluzakladatel Občanského fóra i pozdější ODS v Plzni⁷.

Orgány strany jsou definovány ve stanovách a jsou rozděleny na orgány celostátní, regionální, oblastní a místní úrovně. Nejvyšším orgánem je kongres. Základním územním článkem strany jsou oblastní sdružení⁸. Oblastní sdružení Plzeň-město tvoří celkem 12 místních sdružení, kterými jsou Plzeň Černice, Doubravka, Křimice, Lhota, Litice, Lochotín, Malesice, Nové Bory, Radčice, Skvrňany, Slovany, Staré Bory⁹. Jak je z výčtu vidět, nejvíce místních sdružení nalezneme na území Městského obvodu Plzeň 3.

Další parlamentní stranou působící v Plzni je Československá strana sociálně demokratická. Počátky její existence v městě se váží k památnému svatomarkétskému

---

⁵ ODS. *Historie ODS* (<http://www.ods.cz/historie>, 6.3.2016)

⁶ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 18.11.-19.11.1994* (<http://www.volby.cz/pls/kv1994/kv222?xjazyk=CZ&xid=1&xv=5&xnumnuts=3405>, 30. 1. 2016)

⁷ Zdeněk Prosek (<http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/281-zdenek-prosek>, 30. 1. 2016)

⁸ ODS. *Stanovy ODS* (<http://www.ods.cz/stanovy>, 6.3.2016)

⁹ ODS. *Místní sdružení* (<http://www.ods.cz/os.plzen-mesto>, 30. 1. 2016)

sjezdu v Praze v roce 1878, na kterém Plzeň reprezentoval Jan Mukensnábl. Znovuobnovena byla strana po roce 1989¹⁰.

Nejvyšším orgánem strany je sjezd, jeho základní politickou a organizační jednotkou je místní organizace¹¹. Na území města Plzně působí Okresní organizace ČSSD Plzeň město, která se dále člení na organizace místní. Místní tvoří MO Bolevec, MO Bory, MO Centrum, MO Černice, MO Doubravka, MO Košutka, MO Lhota, MO Lochotín, MO Skvrňany, MO Slovany, MO Vinice a SMO Plzeň 1 a SMO Plzeň 3¹².

Své místo má v Plzni i Komunistická strana Čech a Moravy. Stanovy strany definují, že nejvyšším celostranickým a ústředním orgánem KSČM je sjezd, který svolává Ústřední výbor KSČM jednou za čtyři roky. Dále se orgány člení na krajské, okresní a městské. Základní organizace KSČM jsou zakládány po registraci příslušným Okresním výborem. Stanovy přímo definují, že v Plzni, Brně a Ostravě působí městské organizace jako okresní organizace s rozšířenými kompetencemi¹³. Komunistická strana Čech a Moravy je tedy v Plzni zastoupena Okresní organizací Plzeň-město.

Také Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová je stranou s hlubokými historickými kořeny, které se váží již ke konci 19. století, kdy v naší zemi probíhaly demokratické reformy a společensko-ekonomické reformy¹⁴. Její strukturu tvoří celostátní, krajské, okresní a místní či městské organizace. Tyto poslední musí mít minimálně tři členy a vznikají se souhlasem okresního výboru¹⁵. V městě Plzni je KDU-ČSL zastoupena Městskou organizací v čele s Ing. Petrem Náhlíkem, dlouholetým představitelem strany, a dále Místními organizacemi Plzeň 1 až Plzeň 4¹⁶.

Jak na svých stránkách zmiňuje samotná KDU-ČSL, v roce 2009 vyústily dlouhodobé rozpory uvnitř strany v odchod některých členů, kteří založili novou stranu,

---

¹⁰ ČSSD. *Historie ČSSD v Plzni* (<http://www.cssd-plzen.cz/cssd/nase-strana/historie-cssd-v-plzni>, 10. 2. 2016)

¹¹ ČSSD. *Stanovy ČSSD* (<https://www.cssd.cz/ke-stazeni/stanovy/>, 6.3.2016)

¹² ČSSD. *Místní organizace* (<http://www.cssd-plzen.cz/cssd/>, 10.2.2016)

¹³ KSČM. *Stanovy KSČM* (<http://www.kscm.cz/nase-strana/stanovy>, 6.3.2016)

¹⁴ KDU-ČSL. *Kořeny ČSL* (<http://www.kdu.cz/o-nas/historie>, 6.3.2016)

¹⁵ KDU-ČSL. *Organizační struktura a orgány KDU-ČSL* (<http://www.kdu.cz/o-nas/dokumenty/stanovy>, 6.3.2016)

¹⁶ KDU-ČSL. *Naši lidé* (<http://www.kduplzen.cz/nasi-lide/>, 30. 1. 2016)

nazvanou TOP 09¹⁷. V Programovém východisku a principech TOP 09 představuje sebe samu jako stranu konzervativní, která vychází z evropských tradic křesťansko-židovské kultury, jejích morálních hodnot a tradic¹⁸.

Vrcholným orgánem strany je celostátní sněm. Další orgány působí na krajské úrovni, regionální úrovni. V obcích, městských obvodech či městských částech pak základní jednotky strany neboli místní organizace¹⁹. V celém Plzeňském kraji pracuje 14 místních organizací strany, přičemž 5 z nich působí na území statutárního města. Jde o místní organizaci Plzeň 1, Plzeň 2, Plzeň 3, Plzeň 4 a Plzeň 10-Lhota²⁰. Úspěšná byla strana již v prvních komunálních volbách, do kterých vstoupila, tj. v roce 2010. Konkrétním úspěchům se budu věnovat dále.

Nové hnutí ANO 2011, které zaznamenalo úspěch v předčasných parlamentních volbách v roce 2013, vstoupilo v následujícím roce i na komunální scénu. V současné době působí ve všech krajských městech, čítá celkem 91 oblastních sdružení a 223 místních organizací²¹. Oblastní sdružení ANO 2011 bylo v Plzni založeno již na začátku roku 2013. Jako hlavní cíl si vytýčilo právě zapojení do komunální politiky a vyjadřování se k aktuálním tématům a kauzám města Plzně²². V souladu s tímto cílem založil poslanec Parlamentu ČR Pavel Šrámek, coby plzeňský patriot, nejprve místní organizaci Plzeň 3 a na svých stránkách deklaroval, že hodlá kandidovat v nastávajících komunálních volbách v Plzni²³.

---

¹⁷ KDU-ČSL. *Stručná historie ČSL a KDU-ČSL* (<http://www.kdu.cz/o-nas/historie>, 6.3.2016)

¹⁸ TOP 09. *Programová východiska a principy* (<http://www.top09.cz/proc-nas-volit/programova-vychodiska-a-principy/>, 6.3.2016)

¹⁹ TOP 09. *Stanovy TOP 09* (<http://www.top09.cz/dokumenty/stanovy/>, 6.3.2016)

²⁰ TOP 09. *Regionální a místní organizace* (<http://www.top09.cz/regiony/plzensky-kraj/regionalni-organizace/>, 15.2.2016)

²¹ ANO bude líp. *ANO v regionech* (<http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/ano-v-regionech/>, 6.3.2016)

²² ANO bude líp. *Plzeňské ANO 2011 se bude zajímat o místní kauzy. 4. 1. 2013* (<http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/aktuality/novinky/plzenske-ano-2011-se-bude-zajimat-o-mistni-kauzy-11180.shtml>, 30.1.2016)

²³ Pavel Šrámek. *Úvod* (<http://www.pavelsramek.eu/uvod/> 23.11.2013)

7 Lokální politické strany a hnutí města Plzně

Lokální politické strany a hnutí jsou s komunální politikou úzce spjaty. V rámci Deschouwerovy typologie bychom strany působící v městě Plzni zařadili mezi strany specifické, neboť působí výhradně na území města. Nejvýznamnější místo mezi nimi zaujímá jednoznačně Pravá volba pro Plzeň. Dokládají to údaje o úspěších jejich kandidátů v obsazování mandátů zastupitelů a zisk důležitých funkcí v orgánech města.

Jde o stranu, která v Plzni úspěšně působí skutečně dlouho. Zaregistrována byla již v červenci roku 1998 a hned v prvních komunálních volbách, které se konaly téhož roku, získala mandáty ve všech sledovaných zastupitelstvech²⁴. Jejím statutárním orgánem je Politická rada, za níž jedná předseda nebo dva její členové společně²⁵. Podle úvodních slov na stránkách PVP jde o sdružení lidí, kteří se nekompromitovali v minulém režimu a jsou aktivní v obecní politice, tj. zcela mimo parlamentní strany. Jde tedy výhradně o regionální stranu, která prosazuje odbornost, zodpovědnost a mravní hodnoty. Jejím mottem je: „Strany jsou pro straníky, pravá volba je pro Plzeň“²⁶. Jak se můžeme přesvědčit na stránkách strany, od roku 1994 do konce minulého volebního období dosahovala úspěchů v uplatňování svého programu zejména v oblasti kultury, památkové péče, školství a životního prostředí²⁷.

Dalším déle působícím zástupcem lokálního plzeňského stranického systému je Plzeňská aliance. Na svých stránkách se prezentuje jako otevřené uskupení občanů a politických stran, které preferuje dlouhodobý rozvoj města a snaží se voličům předkládat myšlenky, které se její zástupci několik let marně snaží prosadit proti názorové většině²⁸. Poprvé se boje o voličské hlasy v komunálních volbách zúčastnila v roce 2006.

---

²⁴ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1998-2002*

(<http://www.volby.cz/pls/kv1998/kv222?xjazyk=CZ&xid=1&xv=21&xnumnuts=3203>, 8.3.2016)

²⁵ Ministerstvo vnitra ČR. *Rejstřík politických stran a politických hnutí* (http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Vypis_Rejstrik.aspx?id=124, 12.1.2016)

²⁶ Pravá volba pro Plzeň. *O nás* (<http://www.pravavolba.cz/o-nas>, 5.1.2016)

²⁷ Pravá volba pro Plzeň. *Úspěchy* (<http://www.pravavolba.cz/uspechy>, 15.2.2016)

²⁸ Plzeňská aliance

(http://www.plzenskaaliance.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=8:plzenska-aliance-titulka&catid=3:text-na-titulni-stran&Itemid=11, 3.2.2016)

Velký vzestup lokálních uskupení přinesl poslední volební rok, tj. rok 2014, kdy se v Plzni o přízeň voličů ucházelo mnoho nově vzniklých volebních stran. Krátce představím pouze ty, kterým se ve volbách podařilo získat mandát zastupitele.

Jednou z nich jsou Občané patrioti. Toto politické hnutí bylo zaregistrováno 12. 6. 2014²⁹. Vstoupilo tak v roce 2014 do svých prvních komunálních voleb. Pro oslovení voličů hnutí zvolilo motto “Občanem se člověk rodí, patriotem se může stát“ a v programovém prohlášení deklarovalo, že Občané patrioti ctí svobodu jednotlivce a veřejnou správu chápou jako službu občanům. Nové uskupení spojilo jednak Plzeňany, kteří dosud v komunální politice nepůsobili, a také zkušené politiky, známé sportovce a osobnosti³⁰.

Volební stranou, která kandidovala pouze v jednom městském obvodu a dosáhla významného úspěchu, je hnutí JIŘÍ STROBACH – náš starosta. Zakladatelem je bývalý starosta Městského obvodu Plzeň 3 Jiří Strobach, který v červnu 2014 opustil po šestnácti letech řady ODS. Jako důvod svého odchodu ze strany uvedl názorové rozdíly mezi ním a vedením ODS. Příčinou sporu bylo odmítnutí jím navržené kandidátní listiny oblastním sněmem. Ačkoli sněm navrhl jinou kandidátku, na které byl Jiří Strobach stále lídrem, tento a jeho delegáti na protest opustili jednací sál. Oblastní sněm poté odhlasoval kandidátní listinu, na které zcela chyběla jména členů Místního sdružení Skvrňany³¹. Ihned po svém odchodu z ODS Jiří Strobach oznámil snahu založit vlastní politický subjekt a podařilo se mu velice brzy nasbírat podpisy občanů, potřebné k registraci³². A jak jsem již předestřela, Jiří Strobach v čele svého hnutí získal i značnou podporu voličů.

---

²⁹ Ministerstvo vnitra ČR. *Rejstřík politických stran a politických hnutí* (http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Vypis_Rejstrik.aspx?id=424, 3.2.2016)

³⁰ Občané patrioti. *O nás* (<http://www.obcanepatrioti.cz/o-nas.php>, 15. 1. 2016)

³¹ Plzeň.cz. *Jiří Strobach: Ti, co mě odepsali po odchodu z ODS, se mnou teď musí počítat*, 30.7.2014 (<http://plzen.cz/jiri-strobach-ti-co-me-odepsali-po-odchodu-z-ods-se-mnou-ted-musi-pocitat-16901/>, 6.2.2016)

³² euro.e15.cz. *Před volbami nastal úprk z ODS, straně ubylo přes tři tisíce členů*. 17.8.2014 (<http://euro.e15.cz/archiv/pred-volbami-nastal-uprk-z-ods-strane-ubylo-pres-tri-tisice-clenu-1108672>, 6.2.2016)

Poté, co jsem představila hlavní aktéry volebního boje v obou úrovních samosprávy, si ukážeme, jak probíhala klání v jednotlivých volebních obdobích a jaké politické strany a hnutí si rozdělily mandáty.

8 Složení zastupitelstev ve volebním období 2002 – 2006

Volby do zastupitelstev obcí se v roce 2002 konaly ve dnech 1. a 2. listopadu a byly významně ovlivněny situací na parlamentní úrovni. V zemi vládla minimální vítězná koalice ČSSD, KDU-ČSL a US-DEU. Pro ODS byly tyto komunální volby prvními, do kterých vstupovala jako opoziční parlamentní strana (Balík 2008: 67). Strana získala pouze necelých 25% hlasů, což je o 5% méně, nežli první ČSSD³³.

Pohledem na příslušné stránky Českého statistického úřadu z předložených kandidátních listin zjistíme, že do komunálních voleb v roce 2002 podala Občanská demokratická strana kandidátní listiny do všech sledovaných zastupitelstev, tj. do Zastupitelstva města Plzně a do zastupitelstev městských obvodů Plzeň 1 až Plzeň 4. Stejně tak i další strany s celonárodní působností jako ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, Strana zelených a Koalice US-DEU, SNK.

Celkem v Plzni podalo kandidátní listiny jedenáct různých subjektů. Regionální strany byly v komunálních volbách roku 2002 zastoupeny pouze Pravou volbou pro Plzeň, která se ucházela o mandáty ve všech sledovaných obvodech. Zcela samostatně kandidoval do Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 1 Ing. Petr Baumruk.

Podíváme-li se konkrétně na jednotlivá zastupitelstva, pak pro volby do Zastupitelstva města Plzně podalo kandidátní listiny celkem devět stran, a to ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, Koalice US-DEU, SNK, ODA, Strana zelených, Strana za životní jistoty a Pravá volba pro Plzeň. Jak ukazují dosažená procenta hlasů

---

³³ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny PČR konané ve dnech 14. – 15.6.2002* (<http://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>)

na stránkách Českého statistického úřadu, třem stranám se nepodařilo překročit potřebnou hranici hlasů pro získání některého ze čtyřiceti sedmi křesel zastupitele. Konkrétně se jedná o Stranu zelených, ODA a Stranu za životní jistoty³⁴.

V Městském obvodu Plzeň 1 podaly kandidátní listiny stejné volební strany jako do velkého zastupitelstva, pouze s tím rozdílem, že v Plzni 1 nekandidovala ODA. Lokální úroveň reprezentoval navíc samostatný kandidát Ing. Petr Baumruk, avšak mandát se mu získat nepodařilo³⁵.

V Plzni 2-Slovany bojovalo o zastupitelské mandáty osm volebních stran. Byla to Občanská demokratická strana, ČSSD, KDU-ČSL, Strana zelených, KSČM, Strana za životní jistoty, PVP a Koalice US-DEU, SNK³⁶.

Jak jsem již zmínila, v roce 2002 byl počet volených zastupitelů v Městském obvodu Plzeň 3 stanoven na třicet jedna. Kandidátní listiny zaregistrovaly stejné volební strany jako do zastupitelstva města a navíc desátou kandidující stranou bylo Národního sjednocení³⁷.

Voliči městského obvodu Plzeň 4 vybírali celkem z osmi volebních stran. Registrovány byly kandidátní listiny ODS, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, Strany zelených, Strany za životní jistoty, Právě volby pro Plzeň a Koalice US-DEU, SNK³⁸.

Konkrétní výsledky volebních stran vyjádřené procenty získaných hlasů a počtem dosažených mandátů jsou uvedeny v následující tabulce č. 2. Vzhledem k tomu, že ODA, Strana za životní jistoty, Strana zelených, kandidát Ing. Petr Baumruk

---

³⁴ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002*, Plzeň (<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1211?xjazyk=CZ&xid=1&xv=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xpm=331>, 30. 1. 2016)

³⁵ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002*, Plzeň 1 (<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970>, 30. 1. 2016)

³⁶ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002*, Plzeň 2 (<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545988>, 30. 1. 2016)

³⁷ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002*, Plzeň 3 (<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546003>, 30. 1. 2016)

³⁸ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002*, Plzeň 4 (<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208>, 30. 1. 2016)

v Plzni 1 a Národní sjednocení v Plzni 3 na mandáty nedosáhly, tyto kandidující volební strany v tabulce uvedeny nejsou.

Tabulka č. 2 Výsledky voleb 2002 vyjádřené v procentech hlasů a počtem získaných mandátů

Zastupitelstvo Počet členů	ODS % mandát	ČSSD % mandát	KDU-ČSL % mandát	KSČM % mandát	US-DEU,SNK % mandát	PVP % mandát
Plzeň 47	37,88 20	20,59 10	7,42 3	13,55 7	6,05 3	9,34 4
Plzeň 1 27	31,80 10	20,97 6	7,07 2	15,09 4	9,48 2	12,63 3
Plzeň 2 27	40,31 12	21,11 6	9,04 2	14,17 4	6,25 1	7,23 2
Plzeň 3 31	38,68 14	18,99 7	7,28 2	12,70 4	7,74 2	7,90 2
Plzeň 4 25	37,62 10	21,54 5	8,61 2	14,22 4	7,03 2	10,49 2

Zdroj: vlastní zpracování dle Zastupitelstva obcí 2002 (www.volby.cz)

Z výsledků je zřejmé, že vítězem se ve všech sledovaných úrovních samosprávy stala ODS, jíž v průměru 37% voličských hlasů přiřadilo až dvojnásobný počet mandátů nežli druhé ČSSD, která od voličů získala 21% hlasů. Celkem víceúrovňové strany v Plzni oslovily 90% voličů. Zbývajících 10% hlasů připadl jedinému zástupci lokální sféry, Právě volbě pro Plzeň. Strana získala zastoupení ve všech zastupitelstvech.

8.1 Uzavřené koalice 2002

I přes významný úspěch ODS nezískala v žádném ze zastupitelstev nadpoloviční většiny mandátů, tudíž bylo nutno přistoupit k jednání o uzavření koalic. O jejich složení a rozdělení významných postů v městských orgánech vypovídají usnesení o volbě primátora, jeho náměstků, starostů, místostarostů a dalších členů rady, která byla přijata na ustavujících zasedáních jednotlivých zastupitelstev.

Zastupitelstvo města Plzně stanovilo devítičlennou radu a zvolilo primátorem města Ing. Jiřího Šnebergera za ODS. Vítězství ve volbách straně přineslo dále post

prvního a třetího náměstka primátora a dalších dvou členů rady. Ze složení rady vyplývá, že vítězná ODS uzavřela koalici s Pravou volbou pro Plzeň, KDU-ČSL a US-DEU, SNK. Je tedy zřejmé, že bylo uplatněno postavení stran na pravo-levé ose, neboť v opozici stanula ČSSD a KSČM (Usnesení ZMP č. 668/2002).

Pro větší přehled jsem sestavila tabulku všech uzavřených koalic v rámci města i s obsazením nejvyšších postů.

Tabulka č. 3 Koalice 2002 vyjádřené složením, počtem mandátů koalice z celkového počtu zastupitelů a stranickým obsazením postů

Zastupitelstvo	Koalice složení	Počet mandátů koalice /počet zastupitelů	Primátor/starosta	Náměstek prim./místostarosta
Plzeň město	ODS, KDU-ČSL, US-DEU, SNK, PVP	30/47	ODS	2 ODS, 1 PVP, 1 KDU-ČSL
Plzeň 1	ODS, KDU-ČSL, US-DEU, SNK, PVP	17/27	ODS	1 ODS 1 US-DEU,SNK
Plzeň 2	ODS, KDU-ČSL, US-DEU, SNK, PVP	17/27	ODS	1 ODS 1 KDU-ČSL
Plzeň 3	ODS, KDU-ČSL, US-DEU, SNK	18/31	ODS	1 ODS 1 KDU-ČSL
Plzeň 4	ODS, KDU-ČSL, US-DEU, SNK, PVP	16/25	ODS	1 ODS

Zdroj: vlastní zpracování dle Usnesení ZMP č. 668/2002, ZMO 1 č. 4/2002, ZMO 2 č. 63 a 64/2002, ZMO 3 č. 3A/2002, ZMO 4 č. 55/2002, www.volby.cz

V městském obvodu Plzeň 1 Občanské demokratické straně hlasy voličů přiřkly deset mandátů. Ustavující zasedání zastupitelstva zvolilo do čela devítičlenné rady městského obvodu starostu Ing. Jiřího Winkelhöfera a dále ODS získala funkci prvního místostarosty a dalších tří členů rady. Jak ukazuje složení rady, v městském obvodu

Plzeň 1 byla uzavřena totožná koalice jako v zastupitelstvu města (Usnesení ZMO 1 č. 4/2002).

V Plzni 2-Slovanech získala ODS více jak 40% hlasů a dvanáct mandátů z celkového počtu dvacet sedm. Starostou městského obvodu Plzeň 2 byl znovuzvolen Ing. Lumír Aschenbrener. Na ustavujícím zastupitelstvu neproběhla volba místostarosty, pouze ostatních radních sedmičlenného orgánu. Jak je zřejmé z tabulky, byla i v tomto městském obvodu uzavřena totožná koalice jako „ve městě“. Místostarostou byl dodatečně zvolen na dalším zasedání zastupitelstva Ing. Oldřich Rozšafný, kandidát KDU-ČSL (Usnesení ZMO 2 č. 63, 64/2002).

S velkým náskokem se ODS podařilo zvítězit také v Městském obvodu Plzeň 3, strana získala čtrnáct mandátů. Na svém ustavujícím zasedání zvolilo Zastupitelstvo městského obvodu Plzeň 3 do funkce starostky ženu, Ing. Jaroslavu Maříkovou. Občanská demokratická strana plně využila své převahy a získala i post prvního místostarosty a dalších 5 členů rady, což byla maximální většina. Druhým místostarostou byl zvolen zastupitel KDU-ČSL a posledním radním devítičlenného orgánu zástupce US-DEU, SNK. Koalice ve třetím městském obvodu se tedy od ostatních lišila, a to tím, že zcela pominula zástupce Pravé volby pro Plzeň. Přesto měla v zastupitelstvu 18ti člennou převahu (Usnesení ZMO 3 č. 3A/2002).

Voliči Městského obvodu Plzeň 4 přiřkly vítězné ODS 10 mandátů. I zde byl náskok nad druhou ČSSD značný. V rámci sedmičlenné rady byla utvořena stejná koalice jako na úrovni města. Starostou zvolen Ing. Pavel Rödl za ODS. Této straně připadl dále post místostarosty a dvou členů rady (Usnesení ZMO 4 č. 55/2002).

Shrnu-li výsledky obou úrovní samosprávy, pak nejúspěšnější ODS získala z celkového počtu sto padesáti sedmi mandátů všech zastupitelstev šedesát šest křesel a také nejvýznamnější posty primátora a starostů všech sledovaných obvodů. Na druhém místě se umístila s odstupem ČSSD s celkovým počtem třicet čtyři mandátů a třetí skončila KSČM, která jich získala dvacet tři. Úspěšnost ve volbách 2002 zaznamenala také Pravá volba pro Plzeň se třinácti mandáty a významnou funkcí náměstka primátora.

Koalice v rámci celého města, tj. i na úrovni obvodů byly uzavřeny takřka totožné. Vítězná ODS vládla ve volebním období 2002 až 2006 za podpory Právě volby pro Plzeň, Koalice US-DEU, SNK a KDU-ČSL. Druhá ČSSD skončila v opozici, spolu s ní KSČM. Pokud porovnáme situaci v Plzni se situací na vládní úrovni, vidíme, že dvě největší strany v zemi zde měly prohozené pozice. Jak jsem již zmínila v úvodu kapitoly, v čele vládní koalice s KDU-ČSL a Koalicí US-DEU, SNK stála ČSSD a naopak ODS byla stranou opoziční.

9 Složení zastupitelstev ve volebním období 2006 – 2010

Komunální volby ve dnech 20. a 21. října 2006 se konaly v odlišné politické situaci na parlamentní úrovni, nežli volby předešlé. Menšinová vláda ODS byla v demisi, neboť nezískala důvěru Poslanecké sněmovny (Balík 2008: 71).

Bylo tedy zřejmé, že říjnové volby v roce 2006 prověří sílu a pozice parlamentních politických stran v komunální politice. Ukázalo se, že vítězové těchto komunálních voleb byli v republice dva. ODS získala nejvyšší podíl hlasů a největší počet mandátů ze všech politických stran. Ostatní parlamentní strany zdaleka tak úspěšné nebyly. KDU-ČSL i KSČM se musely smířit s výraznou ztrátou voličské podpory (Balík 2006). Komunální volby jsou však v měření úspěchu specifické. Pokud bychom totiž použili stejné měřítko jako v parlamentních volbách, tj. že o úspěchu svědčí dosažený počet zvolených zástupců, pak by vítězem voleb v roce 2006 nebyla ODS, ale různá místní sdružení nezávislých kandidátů. Nezávislí totiž získali bezmála 47% všech mandátů, které byly v těchto volbách voleny (Lebeda 2009: 341).

ODS zaznamenala významný úspěch především v řadě měst, kde obdržela celkem 35,7% voličských hlasů a v mnohých statutárních městech tak získala nadpoloviční většinu mandátů. Jako druhá skončila ČSSD s 21,4% hlasů, KSČM s 13% hlasů třetí a jako čtvrtá KDU-ČSL s necelými 6,5%. Podle Stanislava Balíka k druhému místu ČSSD ve statutárních městech nepřispěla kvalita jejích kandidátů, ale přenos

celostátních témat do volební kampaně (Balík 2006). Nyní si ukážeme, zda do této statistiky zapadá město Plzeň. V roce 2006 zaregistrovalo své kandidátní listiny na obou úrovních samosprávy celkem osm volebních stran. Nově do voleb vstoupilo uskupení Plzeňská aliance a Koruna Česká (monarchistická strana). Úspěšné volební strany jsou představeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 Výsledky voleb 2006 vyjádřené v procentech hlasů a počtem získaných mandátů

Zastupitelstvo Počet členů	ODS % mandát	ČSSD % mandát	KDU-ČSL % mandát	KSČM % mandát	PVP % mandát	Plzeňská aliance % mandát
Plzeň 47	45,23 22	20,28 10	6,34 3	12,48 6	7,97 3	7,57 3
Plzeň 1 27	44,78 13	21,23 6	4,90 0	12,79 4	9,04 2	7,22 2
Plzeň 2 27	49,28 14	20,40 6	7,1 2	11,63 3	6,11 1	5,40 1
Plzeň 3 31	45,09 15	19,94 6	6,39 2	12,59 4	7,45 2	8,42 2
Plzeň 4 25	46,14 12	21,66 6	6,00 1	11,66 3	9,02 2	5,42 1

Zdroj: vlastní zpracování dle Zastupitelstva obcí 2006 (www.volby.cz)

Do „velkého“ zastupitelstva podalo kandidátní listinu sedm volebních stran, a to ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, Pravá volba pro Plzeň, Koruna Česká (monarchistická strana) a Plzeňská aliance. Pouze Koruna Česká vyšla z voleb bez zisku mandátu, proto není v tabulce uvedena. Volby vyhrála s velkým náskokem ODS, které více jak 45% získaných hlasů přineslo dvacet dva zastupitelských křesel³⁹.

V Plzni 1 zaregistrovalo své kandidátní listiny šest politických stran. I zde s převahou zvítězila ODS s 45% hlasy, které jí vynesly třináct křesel. Druhá skončila ČSSD se šesti mandáty. Kdo však neuspěl, byla KDU-ČSL, obdržela méně než 5% hlasů a tudíž žádný mandát⁴⁰.

³⁹ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006, Plzeň*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 30. 1. 20016)

⁴⁰ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006, Plzeň 1*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970&xstat=0&xvyber=0>, 30. 1. 2016)

V Plzni 2-Slovanech, v Plzni 3 i v Plzni 4 zaregistrovalo v roce 2006 své kandidátní listiny sedm volebních stran, jednou z nich byla i Balbínova poetická strana. Nepodařilo se jí však získat mandát ani v jednom zastupitelstvu⁴¹.

Výsledky uvedené v tabulce nám ukazují, že v Městském obvodu Plzeň 2 zaznamenala ODS nejvýraznější vítězství. Voliči jí odevzdali bezmála 50% hlasů. Pozoruhodné je, že se na kandidátce ODS v Městském obvodu Plzeň 3 neobjevilo jméno dosavadní starostky obvodu Ing. Maříkové.

Volební výsledky stran jsou si v jednotlivých úrovních samosprávy podobné. ČSSD skončila na druhém místě, získala v průměru 21% hlasů voličů, ale náskok první ODS byl dvojnásobný. Parlamentní strany se však musely v celkovém hodnocení smířit oproti minulému volebnímu období s úbytkem voličských hlasů. Získaly jich 85%, což je o 5% méně než v roce 2002. Zbývajících 15% voličů dalo své hlasy lokálním zástupcům, tj. Právě volbě pro Plzeň a Plzeňské alianci.

9.1 Uzavřené koalice 2006

Jednoznačné vítězství Občanské demokratické strany znamenalo dobrou výchozí pozici při vyjednávání koalic a obsazování prestižních funkcí. Dokládají to usnesení ustavujících zastupitelstev. Podíváme-li se na samosprávu města, zde byl do funkce primátora zvolen Ing. Pavel Rödl. ODS připadly dále pozice dvou náměstků primátora a dalších čtyř členů rady, strana tudíž měla v radě významnou většinu. Koaličními partnery se stala KDU-ČSL a Prává volba pro Plzeň, získaly každá křeslo náměstka primátora. (Usnesení ZMP 630/2006). Jak na tom byly ostatní samosprávy, opět představím v tabulce.

---

⁴¹ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006, Plzeň 2, Plzeň 3, Plzeň 4* (<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=3203&xstat=0>, 30. 1. 2016)

Tabulka č. 5 Koalice 2006 vyjádřené složením, počtem mandátů koalice z celkového počtu zastupitelů a stranickým obsazením postů

Zastupitelstvo	Koalice složení	Počet mandátů koalice /počet zastupitelů	Primátor/starosta	Náměstek prim./místostarosta
Plzeň město	ODS, KDU-ČSL, PVP	47/28	ODS	2 ODS, 1 PVP, 1 KDU-ČSL
Plzeň 1	ODS, PVP	27/17	ODS	1 ODS
Plzeň 2	ODS, KDU-ČSL, PVP	27/17	ODS	1 ODS 1 KDU-ČSL
Plzeň 3	ODS, Plzeňská aliance	31/17	ODS	1 ODS
Plzeň 4	ODS, KDU-ČSL, PVP	25/15	ODS	1 ODS 1 PVP

Zdroj: vlastní zpracování dle Usnesení ZMP č. 630/2006, Usnesení ZMO 1 č. 4/2006, Usnesení ZMO 2 č. 56/2006, Usnesení ZMO 3 č. 68/2006, Usnesení ZMO 4 č. 47 a 48/2006, www.volby.cz

V Městském obvodu Plzeň 1 zajistil vysoký počet členů zastupitelstva Občanské demokratické straně funkci starosty, místostarosty a pěti členů rady. Zbylá dvě křesla připadla Pravé volbě pro Plzeň. Starostou byl zvolen opět Jiří Winkelhöfer (Usnesení ZMO 1 č. 4/2006).

Složení rady městského obvodu v Plzni Slovanech napovídá, že ODS i přes svou nadpoloviční většinu v zastupitelstvu uzavřela koalici s KDU-ČSL, která získala funkci druhého místostarosty, a s Pravou volbou pro Plzeň, jíž připadla funkce člena rady. Pozici starosty znovu obhájil Ing. Lumír Aschenbrener (Usnesení ZMO 2 č. 56/2006).

V Městském obvodu Plzeň 3 získala vítězná ODS funkci starosty, místostarosty a dalších šesti členů rady. Strana uzavřela minimální koalici, v rámci města odlišnou. Ačkoli v Plzni 3 získaly mandáty jak KDU-ČSL, tak PVP, jako koaliční partner byla

přijata Plzeňská aliance. Starostou obvodu byl zvolen Jiří Strobach (Usnesení ZMO 3 č. 68/2006).

Ustavující zastupitelstvo Městského obvodu Plzeň 4 zvolilo starostou obvodu JUDr. Hynka Broma za ODS. Jak vyplývá z usnesení, nejprve vítězná strana uzavřela koalici s KDU-ČSL, které připadlo jedno křeslo radního. Vše nasvědčuje tomu, že koaliční jednání měla delší průběh, neboť až na následném zasedání zastupitelstva byl dovolen poslední člen rady, neuvolněný místostarosta. Tato funkce připadla Právě volbě pro Plzeň (Usnesení ZMO 4 č. 47, 48/2006).

Porovnáme-li koalice v rámci celého města, vidíme, že rozdíl najdeme u Městského obvodu Plzeň 3 a menší odchylka nastala v Plzni 1, kde se ODS spojila pouze s Pravou volbou pro Plzeň. Můžeme se pouze domnívat, že důvodem je to, že v obvodu nezískala žádný mandát KDU-ČSL. V rámci zastupitelstva města a městských obvodů Plzeň 2 a Plzeň 4 vládla koalice stejného složení. Vítězná ODS obsadila znovu funkci primátora i starostů sledovaných obvodů a sedmdesát šest křesel zastupitelů z celkových sto padesáti sedmi, což je o deset více, nežli v minulém volebním období.

Jak si stála Plzeň v tomto volebním období ve srovnání se situací na národní úrovni? Také volby do Poslanecké sněmovny v roce 2006 vyhrála ODS, avšak s minimálním náskokem. Voliči jí odevzdali celkem 35,38% hlasů, což znamenalo osmdesát jedna křesel v parlamentu. ČSSD získala 32,32 % hlasů a tedy sedmdesát čtyři poslaneckých mandátů⁴². Tento stav předznamenal dlouhou cestu vítězné ODS k získání důvěry pro minimální vládu. Až tzv. Druhá vláda Mirka Topolánka, složená z poslanců ODS, KDU-ČSL a Strany zelených, získala důvěru Poslanecké sněmovny⁴³.

Je tedy zřejmé, že oproti situaci v republice měla Občanská demokratická strana v městě Plzni stále velkou důvěrou voličů.

---

⁴² Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny PČR konané ve dnech 2.6.-3.6.2006* (<http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>, 15.1.2016)

⁴³ Vláda.cz. *Text koaliční smlouvy* (<http://www.vlada.cz/assets/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2010-cr/mirek-topolanek-2/3Ksmlouva.pdf>, 15.1.2016)

10 Složení zastupitelstev ve volebním období 2010 - 2014

V roce 2010 se konaly komunální volby na řadě míst společně s volbami do senátu. Jak ukázaly výsledky voleb do zastupitelstev obcí, Občanská demokratická strana se v celé zemi musela vyrovnat s výrazným propadem. Nedokázala navázat na úspěch z roku 2006 a poprvé se ve své historii nestala nejsilnější parlamentní stranou na komunální úrovni. Hlasy jí odevzdalo pouhých 18% voličů. Na výsledky měla nepochybně vliv politika nové vlády. ODS se k moci v zemi vrátila v období ekonomické krize. Řada nepopulárních kroků, ke kterým musela koaliční vláda ve složení ODS, TOP 09 a Věcí veřejných přistoupit např. při řešení deficitu rozpočtu, nahrávala ČSSD. Svou roli nepochybně sehrály i události uvnitř samotné ODS a její soupeření s TOP 09 o pozice na pravicové scéně. Občanská demokratická strana přišla po komunálních volbách v roce 2010 o své pozice ve většině krajských měst, pouze Plzeň v čele s Martinem Baxou se mohla nadále honosit označením „modrá“ (Vlasák 2010).

V komunálních volbách v říjnu 2010 zaregistrovalo své kandidátní listiny v Plzni takřka dvojnásobně více stran a hnutí nežli v minulých volebních obdobích. Do hry o voličskou přízeň Plzeňanů vstoupili noví aktéři, strany a hnutí, které v květnu téhož roku usilovaly i o křesla v Poslanecké sněmovně. Jmenujme například Věci veřejné, Stranu Práv Občanů Zemanovci, Suverenitu-blok Jany Bobošíkové nebo Občany.cz⁴⁴. Strany, které dosáhly na mandáty v samosprávě obou úrovní, představuje tabulka č. 6.

---

⁴⁴ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=3203&xstat=0,1.2.2016>)

Tabulka č. 6 Výsledky voleb 2010 vyjádřené v procentech hlasů a počtem získaných mandátů

Zastupitelstvo Počet členů	ODS % mandát	ČSSD % mandát	KDU-ČSL % mandát	KSČM % mandát	TOP 09 % mandát	PVP % mandát	Plzeňská aliance % mandát
Plzeň 47	24,77 14	23,81 14	4,32 0	9,70 5	12,30 7	5,04 2	4,50 0
Plzeň 1 27	23,96 8	26,32 8	4,89 0	10,43 3	13,35 4	6,91 2	7,27 2
Plzeň 2 27	34,49 10	23,08 7	6,44 2	9,85 3	12,81 4	5,04 1	4,74 0
Plzeň 3 33	27,04 10	25,24 10	4,41 0	10,65 4	15,25 6	6,38 2	5,03 1
Plzeň 4 25	26,89 7	26,33 7	5,73 1	10,57 3	14,11 4	7,15 2	6,88 1

Zdroj: vlastní zpracování dle Zastupitelstva obcí 2010 (www.volby.cz)

Přesný počet volebních stran, které zaregistrovaly své kandidátní listiny pro volby do Zastupitelstva města Plzně, je patnáct. Avšak pouze šesti volebním stranám odevzdali voliči tolik hlasů, že získaly v zastupitelstvu mandáty. ODS a ČSSD shodně získaly každá deset křesel zastupitelů. Úspěch slavila při první účasti v komunálních volbách TOP 09 se sedmi křesly nebo Občané.cz s pěti mandáty. Jak je zřejmé z tabulky, o vítězství ODS nad ČSSD rozhodlo na úrovni „velkého“ zastupitelstva pouhé jedno procento hlasů⁴⁵.

V Plzni 1 kandidovalo celkem deset volebních stran. Nově vstoupily do voleb v tomto obvodu Věci veřejné, Suverenita-blok Jany Bobošíkové, Strana Práv Občanů Zemanovci a TOP 09. Pouze této poslední se podařilo získat mandáty členů zastupitelstva. Výsledky voleb v tomto obvodě přinesly první prohru pro ODS na území statutárního města. Ačkoli strana nakonec získala stejný počet mandátů jako první ČSSD, obdržela pouze necelých 24% hlasů, zatímco první ČSSD odevzdalo hlasy více než 26% voličů⁴⁶.

⁴⁵ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

⁴⁶ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 1*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

Voliči v Plzni 2-Slovany našli na svém hlasovacím lístku tytéž volební strany, jako voliči v Plzni 1. A ani zde Věci veřejné, Strana Práv Občanů Zemanovci, Suverenita-blok Jany Bobošíkové neobdržely dostatek hlasů. Zde však obdoba končí.

Vítězem v Městském obvodu Plzeň 2 se totiž znovu stala ODS, a to s dostatečným náskokem hlasů. Strana reprezentovaná dlouhodobým starostou obvodu Ing. Lumírem Aschenbrennerem obdržela od voličů více jak 34% hlasů, které znamenaly obsazení deseti mandátů⁴⁷.

V Městském obvodu Plzeň 3 zastupitelstvo uplatnilo v zákonné lhůtě možnost upravit počet členů v zastupitelstvu a odsouhlasilo pro volby v říjnu 2010 navýšení z původních třiceti jedna členů na třicet tři. Kandidátní listiny v obvodu zaregistrovalo celkem jedenáct volebních stran. Jednalo se o stejné strany jako v obvodu Plzeň 1 a Plzeň 2, doplněné navíc stranou Starostové a nezávislí. I zde na mandáty z nových stran dosáhla pouze TOP 09. Výsledky voleb také v tomto obvodu ukázaly velký propad pro ODS. Jak vidíme v tabulce č. 6, strana sice vyhrála, avšak rozdíl před druhou ČSSD byl velice těsný⁴⁸.

Do Zastupitelstva městského obvodu Plzeň 4 kandidovalo celkem devět volebních stran a úspěšných jich bylo šest. Nejtěsnějším rozdílem, o pouhého 0,5 % hlasů zvítězila ODS nad ČSSD⁴⁹.

Parlamentní strany oslovily v roce 2010 v Plzni přibližně 87% voličů. Lokální uskupení získala důvěru 13% občanů města. Občanská demokratická strana prvenství v Plzni nakonec obhájila, bylo však velice těsné. Oproti minulosti, kdy strana dosáhla až 45% voličských hlasů, znamenalo 27% odevzdaných hlasů výrazný propad.

---

⁴⁷ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 2* (<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545988&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

⁴⁸ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 3* (<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546003&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

⁴⁹ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 4* (<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

S neúspěchem se musela vyrovnat také KDU-ČSL, neboť se probjovala jen do dvou zastupitelstev.

A jaká byla situace na národní úrovni? Volby do Poslanecké sněmovny se v roce 2010 konaly po poměrně dlouhém působení tzv. nepolitické vlády. V roce 2009 byla vyslovena nedůvěra vládě Mirka Topolánka a strany ve Sněmovně se dohodly na úřednické vládě pod vedením Jana Fišera. Původně měla tato vláda přivést zemi k předčasným parlamentním volbám na podzim 2009, avšak Ústavní soud rozhodnutím zrušil volby vyhlášené prezidentem. Vláda Jana Fišera tak působila až do řádných voleb v květnu 2010 (Pink, Pinková 2010).

Výsledky parlamentních voleb přinesly několik zajímavých skutečností. Tou nejvýznamnější bylo to, že se dvě největší strany, ODS i ČSSD, musely vyrovnat s nejnižším ziskem hlasů ve své historii. KDU-ČSL se do Sněmovny vůbec neprobjovala, naopak úspěch slavily nové strany jako Věci veřejné či TOP 09, podporovaná Starosty (Pink, Pinková 2010).

10.1 Uzavřené koalice 2010

Výsledky voleb v roce 2010 způsobily na politické scéně města Plzně změnu. Podíváme-li se na složení rady města a některých obvodů, je zřejmé, že došlo ke spojení dosavadních soupeřů a byly uzavřeny koaliční smlouvy mezi ODS a ČSSD.

Prvotní povolební vyjednávání vítězné ODS probíhala se zástupci pravice TOP 09 a Občané.cz. K dohodě však nakonec nedošlo, představitelé těchto stran prohlásili, že nebudou dál o spolupráci jednat, neboť nevěří, že uvnitř ODS došlo k očistě. Bylo tedy zřejmé, že se nepodaří sestavit pravicovou koalici (Nedvěd 2010a).

Pro ČSSD to znamenalo zlepšení vyjednávací pozice, neboť TOP 09 a Občané.cz straně nabídly spolupráci. Podle slov předsedy plzeňské ČSSD Martina Zrzaveckého je však dohoda dvou stran jednodušší nežli dohoda více stran, a proto ČSSD nakonec přistoupila na spolupráci s ODS (Nedvěd 2010b).

Martin Baxa ke vzniku velké koalice řekl, že po odmítnutí menších pravicových stran nezbyla pro ODS jiná cesta při prosazování volebního programu, nežli se spojit ČSSD. Obě velké strany se podle něho shodly v zásadních věcech a v tom, že je jejich hlavním zájmem harmonický rozvoj města⁵⁰.

Martin Baxa byl zvolen primátorem města. Jeho strana, ODS, získala v devítičlenné radě ještě funkci náměstka primátora a dalších tří členů rady. ČSSD obsadila funkce tří náměstků primátora a jednoho člena rady. Celkem čítala koalice dvacet osm křesel (Usnesení ZMP č. 567/2010, www.volby.cz). Rozložení koalic a získání důležitých funkcí v obvodech Plzeň 1, 3 a 4 opět představuje následující tabulka. Městskému obvodu Plzeň 2 se věnuji zvlášť.

Tabulka č. 7 Koalice městských obvodů Plzeň 1,3,4 vyjádřené stranickým obsazením postů a celkovým počtem zastupitelů/mandátů koalice

Městský obvod	ODS			ČSSD			Počet zastupitelů /mandáty koalice
	Starosta	Místostarosta	Člen rady	Starosta	Místostarosta	Člen rady	
Plzeň 1	-	2	2	1	-	4	27/16
Plzeň 3	1	-	4	-	1	3	33/20
Plzeň 4	-	1	3	1	1	1	25/14

Zdroj: vlastní zpracování dle Usnesení ZMO 1 č. 4/2010, ZMO 3 č. 2A/2010, ZMO 4 č. 47/2010, www.volby.cz

Co je pozoruhodné, že v Plzni 4 bylo sice při obsazování funkcí v radě přihlédnuto k těsnému vítězství ODS, strana získala nadpoloviční většinu členů, přesto křeslo starosty připadlo ČSSD.

V Plzni 2-Slovanech byla situace zcela odlišná. ODS v čele s dlouholetým lídrem Ing. Aschenbrenerem zvítězila s dostatečným náskokem a uzavřela spojenectví

⁵⁰ Cevro.cz (2010). *Martin Baxa/jiná cesta než koalice s ČSSD nebyla*, 20. 12. 2010 (<http://www.cevro.cz/cs/226295-martin-baxa-jina-cesta-nez>, 15. 3. 2016)

s prověřeným partnerem, Pravou volbou pro Plzeň a dále s nováčkem na komunální scéně, TOP 09. Celkem měla koalice 15 zastupitelů. Rada obvodu byla zvolena ve složení starosta, neuvolněný místostarosta a dva členové za ODS, místostarosta a člen rady za TOP 09 a jeden člen rady za PVP (Usnesení ZMO 2 č. 41/2010). Městský obvod Plzeň 2 zůstal tedy nejvýznamnější baštou ODS v Plzni.

Takřka shodný zisk hlasů dvou nejsilnějších parlamentních stran v komunálních volbách v Plzni znamenal vyrovnané zastoupení v samosprávách. ODS získala ve městě celkem 49 mandátů a uhájila post nejvyšší, tj. funkci primátora. Spolu s ní i funkci starosty dvou městských obvodů. ČSSD získala 46 mandátů a poprvé dvě křesla starosty obvodu.

Podíváme-li se na události ve vládě, jejím sestavením byl pověřen předseda ODS Petr Nečas. Koaliční smlouvu podepsal s TOP 09 a Věci veřejnými, kdy tyto strany získaly ve vládě významné posty. Například ministerstvo financí a zahraničí připadlo TOP 09, Věci veřejné získaly pozici ministra vnitra⁵¹. Situace v Plzni byla po komunálních volbách tedy znovu odlišná od situace na vládní úrovni.

11 Volební období 2014 - 2018

Volby do zastupitelstev obcí v roce 2014 pravděpodobně silně ovlivnila situace na národní úrovni. Připomeňme si, že poslední volby do Poslanecké sněmovny se konaly předčasně již v říjnu 2013. Dolní komora byla rozpuštěna v důsledku politické krize, která se rozvinula po červnovém zásahu Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu na Úřadu vlády. Kauza šéfky kabinetu Jany Nagyové vyústila v pád vlády Petra Nečase a jmenování úřednické vlády pod vedením Jiřího Rusnoka. Úřednická vláda

---

⁵¹ Kopecký J. (2010) Analýza: Menší strany získaly ve vládě vše, o co si řekly. *iDNES.cz*, 29. 6. 2010 (http://zpravy.idnes.cz/analiza-mensi-strany-ziskaly-ve-vlade-vse-o-co-si-rekly-pgp-/domaci.aspx?c=A100629_162033_domaci_kop_,15.1.2016)

však nezískala důvěru Poslanecké sněmovny, její poslanci nakonec podali návrh na rozpuštění sněmovny⁵².

Parlamentní volby vyhrála poměrně těsně ČSSD s 20% hlasy před ANO 2011, které oslovilo bezmála 19% voličů. Zdiskreditovaná ODS naprosto propadla, voliči jí odevzdali pouze něco málo přes 7% hlasů. Své naděje strana proto upnula ke komunálním volbám⁵³. Podívejme se, jakých stran dosáhla výsledků v Plzni.

Ve statutárním městě se v komunálních volbách v roce 2014 utkalo v boji o hlasy voličů mnoho nových volebních stran, a to nejen na úrovni města, ale také v městských obvodech. A nebyly to jen strany parlamentní, ale také nová místní uskupení.

Do Zastupitelstva města Plzně zaregistrovalo kandidátní listiny rekordních sedmnáct volebních stran. Mimo parlamentní strany, které se v komunálních volbách v Plzni účastnily dlouhodobě, se zapojilo politické hnutí ANO 2011, politická strana Republika, Strana svobodných občanů nebo Strana Práv Občanů. Kandidátní listinu zaregistrovaly rovněž Veřejné zájmy Plzně či Dělnická strana sociální spravedlnosti, která do názvu připojila Za Plzeň bez hazardu⁵⁴. Koaliční smlouvu o spolupráci v komunálních volbách na území města podepsala Plzeňská aliance, Strana zelených, Česká pirátská strana a hnutí Změna, které kandidovaly pod názvem Společně za Plzeň⁵⁵.

Lokální strany reprezentovala Pravá volba pro Plzeň a nově vzniklá uskupení jako Změna pro Plzeň, Plzeň pro sport a především Občané patrioti. Jak ukazují výsledky v následující tabulce, ze sedmnácti kandidujících stran uspělo sedm a jen dvě

---

⁵² Aktuálně.cz. *Předčasné volby do Poslanecké sněmovny*, 23. 8. 2013 (<http://www.aktualne.cz/wiki/domaci/predcasne-volby-do-poslanecke-snemovny-2013/r~i:wiki:3882/>, 6.2.2016)

⁵³ Česká televize. *Modrý pták si zlomil křídla*, 26. 1. 2013 (<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1069324-modry-ptak-si-zlomil-kridla-z-ods-je-mala-strana>, 6.2.2016)

⁵⁴ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014*, Plzeň (<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

⁵⁵ Společně za Plzeň (http://plzenskaaliance.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=87:spolen-za-plze&catid=3:text-na-titulni-stran&Itemid=11, 20.1.2016)

z nich patřily mezi nováčky. Ve „velké“ Plzni zvítězilo ANO 2011 velice těsným rozdílem před ODS, a to 0,34% hlasů⁵⁶.

V Plzni 1 kandidovalo celkem 15 stran a jednou z nich bylo výhradně místní hnutí Občané pro Lochotín. Vytklo si za cíl sdružování občanů usilujících o účast na správě věcí veřejných, vytváření podmínek pro život občanů a výkon veřejných funkcí jako služby občanům při uplatňování demokratických pravidel vládnutí a veřejné správy⁵⁷. Jak je zřejmé z výsledků na stránkách Českého statistického úřadu, hnutí se podařilo voliče oslovit a získalo dva mandáty v zastupitelstvu. Celkem v Plzni 1 uspělo devět uskupení, vítězství si připsala ČSSD⁵⁸.

Voliči v Plzni 2-Slovanech vybírali kandidáty ze třinácti volebních stran a jejich hlasy přirklý mandáty sedmi stranám. Potvrdilo se, že v tomto obvodu má stále velkou podporu ODS v čele s dlouholetým starostou Ing. Lumírem Aschenbrenerem. Strana obdržela bezmála 25% hlasů a zvítězila.⁵⁹

Situaci v Městském obvodu Plzeň 3 jsem již částečně nastínila v kapitole, věnující se lokálním politickým stranám. Dosavadní starosta obvodu Jiří Strobach opustil řady ODS a založil vlastní hnutí, se kterým vstoupil do voleb a dosáhl významného úspěchu, když na procenta hlasů zvítězil. Své kandidátní listiny zaregistrovalo v Plzni 3 celkem patnáct volebních stran a uspělo jich osm. Zajímavá byla koaliční jednání v tomto obvodu⁶⁰.

---

⁵⁶ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň* (<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

⁵⁷ Hnutí Občané pro Lochotín (<http://www.obcaneprolochotin.cz/>, 20. 1. 2016)

⁵⁸ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 1* (<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

⁵⁹ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 2* (<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545988&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

⁶⁰ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 3* (<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546003&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

V Plzni 4 kandidovalo třináct uskupení a mandát získalo sedm. Zvítězila ČSSD s více jak 20% hlasů. V následující tabulce pro lepší přehled představuji pouze ty strany, které kandidovaly na všech úrovních samosprávy a získaly mandáty⁶¹.

Tabulka č. 8 Volební výsledky 2014 vyjádřené v procentech hlasů a počtem získaných mandátů

Zastupitelstvo	ODS % mandát	ČSSD % mandát	KDU- ČSL % mandát	KSČM % mandát	TOP 09 % mandát	ANO 2011 % mandát	PVP % mandát	OPAT % mandát	Společně za Plzeň % mandát
Plzeň 47	17,55 10	16,44 10	5,67 3	8,47 5	9,04 5	17,89 10	2,73 0	7,31 4	4,78 0
Plzeň 1 27	8,93 3	18,23 6	5,17 1	9,39 3	9,44 3	16,34 6	3,08 0	6,73 2	4,83 0
Plzeň 2 27	24,76 9	14,99 5	6,63 2	8,17 2	8,21 2	16,93 6	2,39 0	4,65 0	5,46 1
Plzeň 3 33	9,35 3	14,78 6	5,10 2	8,47 3	9,87 4	14,22 6	2,31 0	7,37 3	4,83 0
Plzeň 4 25	13,47 4	20,36 7	4,95 0	9,59 3	9,72 3	16,49 5	3,44 0	8,02 2	5,16 1

Zdroj: vlastní zpracování dle Zastupitelstva obcí 2014 (www.volby.cz)

Překvapením v posledních volbách do zastupitelstev v Plzni bylo, že na žádné z úrovní samospráv neuspěla Pravá volba pro Plzeň. Voliči upřednostnili z lokálních uskupení Občany patrioty, v jejichž řadách kandidovaly známé osobnosti politického a společenského života. Pravá volba pro Plzeň tak poprvé ve své historii nedosáhla na žádný mandát zastupitele. Celkově obdržela lokální uskupení přibližně 15% hlasů a strany parlamentní oslovily kolem 85% voličů.

⁶¹ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 4* (<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

11.1 Uzavřené koalice 2014

Již brzy po volbách v roce 2014 psala média v souvislosti s vyjednáváním o radničních koalicích v Plzni a dalších velkých městech, jako např. o Olomouci či Jihlavě, o tzv. „obcházení vítěze voleb“. ANO 2011 v Plzni i přes své vítězství nezískalo nejvyšší post, tj. křeslo primátora (Navrátil 2014). Hnutí nebylo ani přizváno do koalice.

Lídr hnutí Pavel Šrámek uvedl, že hlavní překážkou v dohodě o spolupráci s ČSSD byly především neshody týkající se obsazení postu primátora. Obě strany nechtěly ustoupit, naproti tomu ODS o primátorské křeslo neusilovala, což této straně v koaličních vyjednáváním pomohlo. Pavel Šrámek k věci dále řekl, že v povolebních jednáních nešlo o souboj levice, pravice nebo témat, ale zvítězily staré pořádky a prověřená spolupráce⁶².

Podle předsedy ČSSD Martina Zrzaveckého spočíval problém především v přístupu ANO. Nebyla nalezena shoda již na počátku, strany se nedohodly ani na způsobu vyjednávání. Proto ČSSD dala přednost předchozím zkušenostem ze spolupráce s ODS a KDU-ČSL⁶³.

Usnesení ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Plzně tak vypovídá, že koalici uzavřela ČSSD, ODS, KDU-ČSL a Občané patrioti. Poprvé připadl post primátora ČSSD. Zvolen byl její předseda, Martin Zrzavecký (Usnesení ZMO č. 590/2014).

---

⁶² Česká televize (2014). *V Plzni vznikla koalice, jasno je i ve Strakonících*, 18. 10. 2014 (<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1013115-v-plzni-vznikla-koalice-jasno-je-i-ve-strakonících>, 15. 3. 2016)

⁶³ Česká televize (2014). *V Plzni vznikla koalice, jasno je i ve Strakonících*, 18. 10. 2014 (<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1013115-v-plzni-vznikla-koalice-jasno-je-i-ve-strakonících>, 15. 3. 2016)

Tabulka č. 9 Koalice 2014 vyjádřené složením, počtem mandátů koalice z celkového počtu zastupitelů a stranickým obsazením postů

Zastupitelstvo	Koalice složení	Počet mandátů koalice /počet zastupitelů	Primátor/starosta	Náměstek prim./místostarosta
Plzeň město	ODS, KDU-ČSL, ČSSD, OPAT	47/27	ČSSD	2 ODS, 2 ČSSD, 1 KDU-ČSL
Plzeň 1	ČSSD, ANO 2011, OPAT	27/14	ČSSD	1 ANO 2011 1 OPAT
Plzeň 2	ODS, KDU-ČSL, TOP 09, ČSSD	27/18	ODS	1 TOP 09 1 ČSSD
Plzeň 3	ODS, TOP 09, ČSSD, ANO 2011, OPAT, KDU-ČSL	33/24	ČSSD	1 TOP 09 1 OPAT 1 ANO 2011
Plzeň 4	ODS, ČSSD, TOP 09	25/14	ČSSD	1 ODS 1 TOP 09

Zdroj: vlastní zpracování, Usnesení ZMP č. 590/2014, Usnesení ZMO 1 č. 5-8/2014, Usnesení ZMO 2 č. 64/2014, Usnesení ZMO 3 č. 61/2014, Usnesení ZMO 4 č. 59/2014, www.volby.cz

Odlišná situace panovala v Městském obvodu Plzeň 1, kde zaznamenala ODS další výrazný propad, neboť voliči jí přiřkli pouze necelých 9% hlasů. Strana zde poprvé stanula v opozici. Vítězná ČSSD se na rozdíl od města spojila s druhým ANO 2011 a s Občany patrioty, koalice čítá pouze těsnou nadpoloviční většinu křesel zastupitelů. Post starosty obhájil Mgr. Miroslav Brabec a funkci místostarosty Ing. Jiří Uhlík, v minulosti člen ODS, nyní kandidát Občanů patriotů (Usnesení ZMO 1 č. 5,6,7,8/2014).

V Městském obvodu Plzeň 2 se na společném vládnutí s ODS domluvily další tři strany. Po vzoru města nebylo přizváno ANO 2011, ačkoli se umístilo na druhém místě a získalo celkem šest mandátů. V čele obvodu opět stanul Ing. Lumír Aschenbrener (Usnesení ZMO 2 č. 64/2014).

V Plzni 3 vyhrál volby dosavadní starosta Jiří Strobach se svým novým hnutím. Na přepočítání mandátů však dosáhly stejného počtu i další dvě strany, a to ČSSD a ANO 2011. Přes výhru Jiří Strobach nakonec zamířil do opozice, když koalici uzavřelo celkem šest stran, což byly v podstatě kromě KSČM všechny zbylé strany v zastupitelstvu. „Všichni proti Strobachovi“, těmito slovy ukončil Jiří Strobach své vyjádření k situaci, ve které měli zástupci ostatních stran kromě jediné deklarovat, že s jeho uskupením do koalice nechtějí (Nedvěd 2014).

Široká koalice stanovila nově počet členů rady obvodu na jedenáct. Poprvé byl starostou obvodu zvolen zástupce ČSSD, dosavadní místostarosta Radislav Neubauer. Do čela obvodu se po letech vrátila také Ing. Jaroslava Maříková, bývalá starostka obvodu a členka ODS. Nyní coby představitelka Občanů patriotů zastává funkci místostarostky (Usnesení ZMO 3 č. 61/2014). Jak je vidět z tabulky, poslední strana koalice, KDU-ČSL nemá zastoupení v radě, ale obsadila funkci předsedy Finančního výboru⁶⁴.

V Městském obvodu Plzeň 4 vyhrála volby v roce 2014 ČSSD. Straně se podařilo získat více jak 20% hlasů. A i zde bylo z koaličních jednání vyloučeno hnutí ANO 2011. Vítězná strana obsadila v rámci koalice nejen funkci starosty, ale také místostarosty a dvou členů rady (Usnesení ZMO 4 č. 59/2014).

Vidíme, že oproti předchozím volebním obdobím došlo k výrazné změně. Na politické scéně se objevil nový úspěšný subjekt, hnutí ANO 2011, který podobně jako v parlamentních volbách získal významné zastoupení ve všech samosprávách. Celkově v rámci města hnutí obsadilo třicet tři mandátů zastupitelů, což jej staví na druhé místo. Přesto hnutí nezískalo ani jedno křeslo starosty. První v počtu mandátů skončila ČSSD. Celkem jich získala třicet čtyři a poprvé v porevoluční historii obsadila nejvyšší post ve městě, křeslo primátora. Úspěšná byla i ve třech obvodech při volbě starostů. ODS od posledních voleb výrazně ztratila, oproti čtyřiceti devíti mandátům v minulém volebním období dosáhla pouze na dvacet devět a jediné křeslo starosty. Poprvé v městě Plzni došlo k situaci, že složení koalic všech sledovaných samospráv

---

⁶⁴ Městský obvod Plzeň 3. *Výbory ZMO 3* (<http://umo3.plzen.eu/urad-a-samosprava/samosprava-mestskeho-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/vybory-zmo/vybory-zmo.aspx>, 6.2.2016)

jsou zcela odlišná, neshodují se ani v jednom případě. A shodu nenajdeme ani s vládní koalicí, složenou z ČSSD, ANO 2011 a KDU-ČSL⁶⁵.

13 Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo při zkoumání stranického systému města Plzně posoudit, nakolik se ve dvoustupňové samosprávě města shoduje či liší rozložení politických sil, tj. zda najdeme v Zastupitelstvu města Plzně a v zastupitelstvech vybraných městských obvodů stejné politické strany či nikoli. Dále jsem hledala odpověď na otázku, zda situace v Plzni potvrzuje výsledky komparací volebních výsledků do zastupitelstev obcí v tom směru, že role politických sil ve velkých městech je stejná jako role politických sil na národní úrovni.

V první části práce jsem se nejprve zaměřila na přiblížení termínů samospráva a stranický systém, a poté představila základní principy samosprávy Statutárního města Plzně. Hlavními orgány na každé úrovni samosprávy jsou zastupitelstvo, rada, primátor či starosta. Členové zastupitelstev jsou voleni každé čtyři roky na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva a získání mandátů v zastupitelstvu je prvním úkolem politické strany. Získání mandátů v komunálních volbách však ovlivňuje velké množství faktorů. Mezi nejvýznamnější patří ten, že se ani velké politické strany neobejdou při sestavování kandidátních listin bez nezávislých. Důvodem není jen slabá členská základna. Strany se snaží přilákat voliče také zapojením společensky známých osobností, sportovců, herců apod. (Čmejrek – Bubeníček – Čopík 2010: 70). Výsledky posledních komunálních voleb potvrzují, že tohoto bezesporu využilo v Plzni nové lokální hnutí Občané patrioti. Znamé tváře jim přinesly mandáty skoro ve všech zastupitelstvech.

---

⁶⁵ Vláda.cz. *Koaliční smlouva mezi ČSSD, hnutím ANO 2011 a KDU-ČSL na volební období 2013-2017* (<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalici-smlouva-mezi-cssd--hnutim-ano-2011-a-kdu-csl-na-volebni-obdobi-2013---2017-115459/>, 6.2.2016)

Předkládané kandidátní listiny a především výsledky voleb do zastupitelstev v období let 2002 až 2014 mě v další části práce přesvědčily, že hlavní silou stranického systému v Plzni jsou strany s celonárodní působností. Na prvním místě je třeba uvést ODS. Ačkoli se ani v Plzni strana neubránila výraznému propadu voličské přízně, je stále důležitým hráčem na plzeňském politickém kolbišti. Sečtu-li údaje v tabulkách, ODS se v uvedeném období podařilo třikrát vyhrát volby v obou úrovních zastupitelstev a třikrát získat nejvyšší post, křeslo primátora. Dlouhodobě druhá ČSSD zdaleka tak významných úspěchů nedosáhla. Pravidelným účastníkem politického života v Plzni je také KSČM, přízeň jejích voličů je napříč městem poměrně vyrovnaná. Své místo v plzeňském stranickém systému má nepochybně KDU-ČSL a poslední dvě volební období i TOP 09. Samozřejmě nelze opomenout výsledky posledních voleb, ve kterých voliče úspěšně oslovilo hnutí ANO 2011, avšak zda se hnutí stane stálíci stranického systému Plzně, to ukáže čas.

Ačkoli je zastoupení lokálních stran a hnutí v městě Plzni marginální, přesto významné místo ve stranickém systému města zastává Prává volba pro Plzeň. Od doby svého vzniku až do roku 2014 se straně dařilo pravidelně získávat mandáty a být součástí vládnoucích koalic. Její koaliční potenciál jí opakovaně přinesl i významnou funkci náměstka primátora. Až v posledních volbách strana u voličů propadla a nezískala mandát ani v jednom ze sledovaných zastupitelstev. V roce 2006 vstoupil do komunálních voleb nový lokální subjekt, Plzeňská aliance.

V období 2002 až 2010 v Plzni působilo ve sledovaných úrovních samosprávy šest relevantních stran, které získávaly mandáty. Z volebních výsledků je zřejmé, že zastupitelstva města i jednotlivých obvodů měla takřka vždy stejné složení. V obou úrovních vítězila s převahou ODS.

Od roku 2010 se počet stran, které dosáhly na mandáty, zvýšil na sedm. Vnímám to jako reakci voličů na události ve veřejném životě, a to nejen v Plzni. Svou roli sehrál i fakt, že na pravicovou scénu vstoupila nová parlamentní strana, TOP 09. Volební rok 2010 přinesl i v Plzni výrazný pokles voličské podpory ODS. Strana zvítězila jen s nepatrným náskokem před ČSSD. Výjimkou byla situace v Městském obvodu Plzeň 2, kde ODS získala bezmála 35% hlasů.

Rok 2014 byl rekordním v počtu kandidujících volebních stran. Pro připomenutí do Zastupitelstva města Plzně podalo kandidátní listiny sedmáct volebních stran a městské obvody nezůstaly v počtu kandidujících příliš pozadu. Úspěch u voličů z nově vzniklých uskupení zaznamenalo hnutí ANO 2011, Občané patrioti a ve dvou obvodech také koalice Společně za Plzeň. ODS potvrdila svou tradiční pozici v Plzni 2-Slovanech. I zde přízeň voličů znovu poklesla, přesto strana získala jako jediná více než 20% hlasů. Dobrého výsledku dosáhla strana také na úrovni města, kde skončila druhá, jen s nepatrným odstupem za ANO.

Získání mandátů v zastupitelstvu je však pro politickou stranu pouze prvním krokem. Jen zcela výjimečně některá dosáhne takového úspěchu, že získá nadpoloviční většinu křesel samosprávy a může vládnout. Příslušná ustanovení zákona o obcích jednoznačně určují, že pro rozhodnutí zastupitelstva či rady je třeba nadpoloviční většiny hlasů. Proto přichází ke slovu proces vyjednávání a uzavírání spojení, koalic. Jednání to nebývají jednoduchá. Složení vládnoucích koalic v daných obdobích byla ve městě různorodá. Pouze jediná parlamentní strana, KSČM, se nikdy součástí vládnoucí koalice nestala.

Tak jako ve struktuře zastupitelstev, tak i ve složení koalic v obdobích od roku 2002 do posledních komunálních voleb najdeme v obou úrovních samosprávy jen nepatrné rozdíly. Uzavírané koalice se ve většině sledovaných městských obvodů shodovaly s koalicí ve městě, rozdíl nalezneme pouze v roce 2006 v Plzni 3 a poté v roce 2010 v Plzni 2-Slovany. Vzhledem k volebním výsledkům, tj. již zmíněnému významnějšímu vítězství ODS nebyla v tomto obvodu uzavřena po vzoru města velká koalice ODS a ČSSD, nýbrž pravicové spojení ODS, PVP a TOP 09.

Rok 2014 znamenal průlom. Nejen v počtu kandidujících stran a ve volebních výsledcích, ale také ve výsledcích koaličních jednání. Nebyla uzavřena žádná shodná koalice.

Poprvé v porevoluční historii Plzně získala post primátora ČSSD. Úspěch strana slavila i ve třech obvodech, kde obsadila křesla starostů. ČSSD je součástí všech koalic, ODS se neprobojovala do koalice pouze v Plzni 1. Nejširší spojení bylo uzavřeno

v Plzni 3, celkem šest stran stojí proti hnutí bývalého starosty Jiřího Strobacha a proti KSČM.

Poslední otázkou, na kterou jsem hledala odpověď, je to, zda rozložení politických sil v Plzni odpovídá rozložení sil na národní úrovni. Srovnávání ukázala, že tomu tak není. Ač hlavní úlohu ve stranickém systému statutárního města hrají celonárodní strany, události na parlamentní a vládní půdě nemají na plzeňské voliče až takový vliv a politické strany v Plzni při hledání koaličních partnerů upřednostňují místní zájmy před národními.

14 Seznam použité literatury a pramenů

Literatura:

- Balík, S. (2005). Metodologie výzkumu komunální politiky. In: Fiala, P. – Strmiska, M. (eds), *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody* (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury), s. 163-175
- Balík, S. (2008). *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006* (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury)
- Balík, S. (2009). *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky* (Praha: Grada)
- Balík, S. (2012). *Studie ke komunálním volbám 2010* (Brno: Masarykova univerzita)
- Brancati, D. (2007). The Origins and Strengths of Regional Parties. *British Journal of Political Studies*. Vol. 38, No. 1, s. 135-159
- Čmejrek, J. (2008). *Obce a regiony jako politický prostor* (Praha: Alfa Nakladatelství s.r.o.)
- Čmejrek, J. – Bubeníček, V. – Čopík, J. (2010). *Demokracie v lokálním politickém prostoru* (Praha: Grada Publishing, a.s.)
- Deschouwer, K. (2006). Political parties as multilevel organizations. In: Katz, R. S. – Cotty, W. (eds), *Handbook of Party Politics* (London: Thousand Oaks – New Dehli), s. 291-300
- Kubát, M. (2011). Reforming Local Governments in a New Democracy: Poland as a Case Study, *Politics in Central Europe*. Vol. 7, No. 2, s. 57-67
- Lebeda, T. (2009). Komunální volby klamou. Krátké zastavení nad problematickými aspekty volebního systému pro obecní zastupitelstva. *Acta Politologica*. Vol. 1, no. 3, s. 332-343
- Strmiska, M. (2005). Stranické systémy a víceúrovňové teritoriálně-politické pluralismy – několik poznámek k jejich pojetí a rozboru. In: Fiala, P. – Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody* (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury), s. 232-241

Právní předpisy:

Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně č. 8/2001, Statut města, v platném znění

Ústavní zákon č. 1/1993, *Ústava České republiky*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 491/2001 Sb., *o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

Aktuálně.cz. Předčasné volby do Poslanecké sněmovny, 23. 8. 2013
(<http://www.aktualne.cz/wiki/domaci/predcasne-volby-do-poslanecke-snemovny-2013/r~i:wiki:3882/>, 6.2.2016)

ANO bude líp. *ANO v regionech* (<http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/ano-v-regionech/>, 6.3.2016)

ANO bude líp. *Plzeňské ANO 2011 se bude zajímat o místní kauzy*. 4. 1. 2013
(<http://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/aktuality/novinky/plzenske-ano-2011-se-bude-zajimat-o-mistni-kauzy-11180.shtml>, 30.1.2016)

Balík, S. (2006). Komunální volby 2006. *Revue Politika*. 20. 11. 2006
(<http://www.revuepolitika.cz/clanky/480/komunalni-volby-2006>, 7. 4. 2015)

Cevro.cz (2010). *Martin Baxa/jiná cesta než koalice s ČSSD nebyla*, 20. 12. 2010
(<http://www.cevro.cz/cs/226295-martin-baxa-jina-cesta-nez>, 15. 3. 2016)

Česká televize. *Modrý pták si zlomil křídla*, 26. 1. 2013
(<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1069324-modry-ptak-si-zlomil-kridla-z-ods-je-mala-strana>, 6.2.2016)

Česká televize (2014). *V Plzni vznikla koalice, jasno je i ve Strakonících*, 18. 10. 2014
(<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1013115-v-plzni-vznikla-koalice-jasno-je-i-ve-strakonících>, 15. 3. 2016)

ČSSD. *Historie ČSSD v Plzni* (<http://www.cssd-plzen.cz/cssd/nase-strana/historie-cssd-v-plzni>, 10. 2. 2016)

ČSSD. *Místní organizace* (<http://www.cssd-plzen.cz/cssd/>, 10.2.2016)

ČSSD. *Stanovy ČSSD* (<https://www.cssd.cz/ke-stazeni/stanovy/>, 6.3.2016)

euro.e15.cz. *Před volbami nastal úprk z ODS, straně ubylo přes tři tisíce členů.* 17.8.2014 (<http://euro.e15.cz/archiv/pred-volbami-nastal-uprk-z-ods-strane-ubylo-pres-tri-tisice-clenu-1108672>, 6.2.2016)

Hnutí Občané pro Lochotín (<http://www.obcaneprolochotin.cz/>, 20. 1. 2016)

KDU-ČSL. *Kořeny ČSL* (<http://www.kdu.cz/o-nas/historie>, 6.3.2016)

KDU-ČSL. *Naši lidé* (<http://www.kduplzen.cz/nasi-lide/>, 30. 1. 2016)

KDU-ČSL. *Organizační struktura a orgány KDU-ČSL* (<http://www.kdu.cz/o-nas/dokumenty/stanovy>, 6.3.2016)

KDU-ČSL. *Stručná historie ČSL a KDU-ČSL* (<http://www.kdu.cz/o-nas/historie>, 6.3.2016)

Kopecký J. (2010) *Analýza: Menší strany získaly ve vládě vše, o co si řekly.* *idnes.cz*, 29. 6. 2010 (http://zpravy.idnes.cz/analyza-mensi-strany-ziskaly-ve-vlade-vse-o-co-si-rekly-pgp-/domaci.aspx?c=A100629_162033_domaci_kop_, 15.1.2016)

KSČM. *Stanovy KSČM* (<https://www.kscm.cz/nase-strana/stanovy>, 6.3.2016)

Městský obvod Plzeň 3. *Výbory ZMO 3* (<http://umo3.plzen.eu/urad-a-samosprava/samosprava-mestskeho-obvodu/zastupitelstvo-mestskeho-obvodu/vybory-zmo/vybory-zmo.aspx>, 6.2.2016)

Ministerstvo vnitra ČR. *Rejstřík politických stran a hnutí* (http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Vypis_Rejstrik.aspx?id=124, 12.1.2016)

Navrátil, P. (2014) *Peripetie komunálních koalic.* *Revue Politika*. 22. 12. 2014. (<http://www.revuepolitika.cz/clanky/2121/peripetie-komunalnich-koalic>, 7. 4. 2015)

Nedvěd, J. (2010a). *Nečekaná změna: ODS v Plzni hrozí, že skončí v opozici.* *iDNES.cz*, 22. 10. 2010 (http://plzen.idnes.cz/necekana-zmena-ods-v-plzni-hrozi-ze-skonci-v-opozici-fy2-/plzen-zpravy.aspx?c=A101022_215044_plzen-zpravy_alt, 15. 3. 2016)

Nedvěd, J. (2010b). *Ruka v rukávě. ODS a ČSSD se o moc nad Plzní podělí.* *iDNES*, 24. 10. 2010 (http://plzen.idnes.cz/ruka-v-rukave-ods-a-cssd-se-o-moc-nad-plzni-podeli-ftw-/plzen-zpravy.aspx?c=A101024_230454_plzen-zpravy_alt, 15. 3. 2016)

Nedvěd, J. (2014) Starosta obvodu Plzeň 3 vyhrál volby, ale narazil na odpor. *iDNES.cz*, 21. 10. 2014 (http://plzen.idnes.cz/umo-plzen-3-centralni-radnice-strobach-volby-fzx-/plzen-zpravy.aspx?c=A141021_122441_plzen-zpravy_pp, 6.2.2016)

Občané patrioti. *O nás* (<http://www.obcanepatrioti.cz/o-nas.php>, 15. 1. 2016)

ODS. *Historie ODS* (<http://www.ods.cz/historie>, 6.3.2016)

ODS. *Místní sdružení* (<http://www.ods.cz/os.plzen-mesto>, 30. 1. 2016)

ODS. *Stanovy ODS* (<http://www.ods.cz/stanovy>, 6.3.2016)

Pavel Šrámek. *Úvod* (<http://www.pavelsramek.eu/uvod/> 23.11.2013)

Plzen.eu. *Po stopách historie města* (<https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/historie-mesta/po-stopach-historie-mesta/>, 8. 2. 2015)

Pink, M. – Pinková, A. (2010). Volby do Poslanecké sněmovny České republiky 2010 a jejich „alternativní“ výstupy. *Středoevropské politické studie, CESPR*. Vol. 12, No. 2-3 (<http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=414>, 6.2.2016)

Plzeň.cz. *Jiří Strobach: Ti, co mě odepsali po odchodu z ODS, se mnou teď musí počítat*, 30.7.2014 (<http://plzen.cz/jiri-strobach-ti-co-me-odepsali-po-odchodu-z-ods-se-mnou-ted-musi-pocitat-16901/>, 6.2.2016)

Plzeňská aliance

(http://www.plzenskaaliance.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=8:plzenska-aliance-titulka&catid=3:text-na-titulni-stran&Itemid=11, 3.2.2016)

Pravá volba pro Plzeň. *O nás* (<http://www.pravavolba.cz/o-nas> , 5.1.2016)

Pravá volba pro Plzeň. *Úspěchy* (<http://www.pravavolba.cz/uspechy>, 15.2.2016)

Společně za Plzeň

(http://plzenskaaliance.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=87:spolecn-za-plze&catid=3:text-na-titulni-stran&Itemid=11, 20.1.2016)

TOP 09. *Programová východiska a principy* (<http://www.top09.cz/proc-nas-volit/programova-vychodiska-a-principy/>, 6.3.2016)

TOP 09. *Regionální a místní organizace* (<http://www.top09.cz/regiony/plzensky-kraj/regionalni-organizace/>, 15.2.2016)

TOP 09. *Stanovy TOP 09* (<http://www.top09.cz/dokumenty/stanovy/>, 6.3.2016)

Usnesení ZMP č. 668/2002; 630/2006; 567/2010; 590/2014 (<https://usneseni.plzen.eu>, 8. 2. 2016)

Usnesení ZMO 1 č. 4/2002; 4/2006; 4/2010; 5,6,7,8/2014 (<https://usneseni.plzen.eu>, 8. 2. 2016)

Usnesení ZMO 2 č. 63, 64/2002; 56/2006; 41/2010; 64/2014 (<https://usneseni.plzen.eu>, 8. 2. 2016)

Usnesení ZMO 3 č. 3A/2002; 68/2006; 2A/2010; 61/2014 (<https://usneseni.plzen.eu>, 8. 2. 2016)

Usnesení ZMO 4 č. 55/2002; 47, 48/2006; 47/2010, 59/2014 (<https://usneseni.plzen.eu>, 8. 2. 2016)

Vláda.cz. *Koaliční smlouva mezi ČSSD, hnutím ANO 2011 a KDU-ČSL na volební období 2013-2017* (<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni-smlouva-mezi-cssd--hnutim-ano-2011-a-kdu-csl-na-volebni-obdobi-2013---2017-115459/>, 6.2.2016)

Vláda.cz. *Text koaliční smlouvy* (<http://www.vlada.cz/assets/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2010-cr/mirek-topolanek-2/3Ksmlouva.pdf>, 15.1.2016)

Vlasák, O. (2010). Komunální volby 2010 a pozice ODS. *Cevro.cz*, 20. 12. 2010 (<http://www.cevro.cz/cs/226288-komunalni-volby-2010-pozice-ods>, 15.1.2016)

Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny PČR konané ve dnech 14. - 15.6.2002* (<http://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>)

Volby.cz. *Volby do Poslanecké Sněmovny PČR konané ve dnech 2.6. - 3.6.2006* (<http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>, 15.1.2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 18.11.-19.11.1994* (<http://www.volby.cz/pls/kv1994/kv222?xjazyk=CZ&xid=1&xv=5&xnumnuts=3405>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1998-2002* (<http://www.volby.cz/pls/kv1998/kv222?xjazyk=CZ&xid=1&xv=21&xnumnuts=3203>, 8.3.2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 01.11. - 02.11.2002* (<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=3203>, 5.1.2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002, Plzeň*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1211?xjazyk=CZ&xid=1&xv=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xpm=331>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002, Plzeň 1*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002, Plzeň 2*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545988>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002, Plzeň 3*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546003>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 1. 11. – 2. 11. 2002, Plzeň 4*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. - 21.10.2006*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xobecnaz=plze%F2>, 5.1.2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006, Plzeň*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 30. 1. 20016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006, Plzeň 1*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970&xstat=0&xvyber=0>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006, Plzeň 2, Plzeň 3, Plzeň 4*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=3203&xstat=0>, 30. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xobecnaz=plze%F2>, 5.1.2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 1*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 2*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545988&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 3*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546003&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010, Plzeň 4*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>, 1. 2. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xobecnaz=plze%F2,5.1.2016>)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=3203&xobec=554791&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 1*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545970&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 2*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=545988&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 3*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546003&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014, Plzeň 4*
(<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=5&xnumnuts=3203&xobec=546208&xstat=0&xvyber=0>, 20. 1. 2016)

Zdeněk Prosek (<http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/281-zdenek-prosek>, 30. 1. 2016)

15 Resumé

This bachelor thesis deals with the Party systems at the municipal level - the case of two-stage self-government of the city Pilsen. The goal of the paper is to assess if there is a correspondence of distribution of political power in both levels of government in Pilsen, and whether is the role of political parties in Pilsen as same as at national level by examining party system in this city.

The first part deals with clarifying the term of decentralization, self-government and party system. The basic principle of self-government of Statutory City Pilsen is presented in the next section. Two degrees of autonomy are represented by authorities, which are the city council, municipal council, Lord mayor or mayor. The mandate of a member of the city council arises from general, direct and equal elections. The main aim of political parties is to gain the highest number of mandates.

By comparing the lists of candidates and election results at the selected period 2002-2014 we find that the party system of Pilsen is composed of seven parties maximally. It is represented mainly by parties on the national level. The phenomenon of municipal elections, the local political parties, has only marginal representation in Pilsen. For the government of the city are parties forced to conclude coalition. Usually the distribution of political power and the composition of these coalitions in Pilsen are identical. Till the results of the last elections in 2014 brought changes.